

BENKI KUU YA TANZANIA
— 1966-2026 —

Tathmini Ya Mwenendo Wa Uchumi

Mei 2026

Yaliyomo

1.0	Mwenendo wa Uchumi wa Dunia.....	1
2.0	Mwenendo wa Uchumi wa Taifa.....	3
2.1	Mfumuko wa Bei.....	3
2.2	Sera ya Fedha.....	5
2.3	Viwango vya Riba.....	7
2.4	Masoko ya Fedha.....	7
2.5	Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali.....	9
2.6	Mwenendo wa Deni la Taifa.....	9
2.7	Mwenendo wa Sekta ya Nje.....	11
3.0	Mwenendo wa Uchumi wa Zanzibar.....	14
	Viambatisho.....	18

1.0 Mwenendo wa Uchumi wa Dunia

Uchumi wa dunia uliingia katika robo ya pili ya mwaka 2026 ukiwa na hali ya uthabiti, licha ya kuwepo kwa vihatarishi vya kijiopolitiki, shinikizo katika masoko ya nishati, pamoja na kupungua kwa biashara za kimataifa (Kielelezo 1.1a na 1.1b). Taarifa ya hali ya uchumi ya Shirika la Fedha la Kimataifa toleo la Aprili 2026 na ile ya Benki ya Dunia kuhusu matarajio ya hali ya uchumi wa dunia toleo la Mei 2026, zinaonesha kushuka kwa matarajio ya ukuaji wa uchumi wa dunia¹, licha ya kuimarika kwa soko la ajira, mahitaji ya walaji na uwekezaji katika akili unde. Aidha, mvurugiko wa mnyororo wa ugavi katika soko la nishati unaendelea kupunguza kipato halisi cha kaya, kuathiri matumizi binafsi na uwekezaji wa wafanyabiashara. Mwelekeo wa matarajio ya ukuaji unaathiriwa zaidi na hali ya migogoro ya kijiopolitiki, hususan katika eneo la Mashariki Kati.

Kielelezo 1.1a: Fahirisi ya Kutokuwa na Uhakika wa Sera za Dunia

Chanzo: <https://www.policyuncertainty.com/trade>

¹ Ripoti ya Shirika la Fedha la Kimataifa toleo la Aprili 2026 inaonesha kuwa ukuaji wa uchumi wa dunia unatarajiwa kupungua hadi asilimia 3.1 mwaka 2026, kutoka makadirio ya asilimia 3.3 yaliyotolewa Januari 2026. Vivyo hivyo, ripoti ya Benki ya Dunia ya Mei 2026 inaonesha ukuaji unatarajiwa kushuka hadi asilimia 2.5 mwaka 2026, ikilinganishwa na maoteo ya Januari 2026.

Kielelezo 1.1b: Fahirisi ya Kutokuwa na Uhakika wa Biashara Duniani

Chanzo: <https://worlduncertaintyindex.com/>

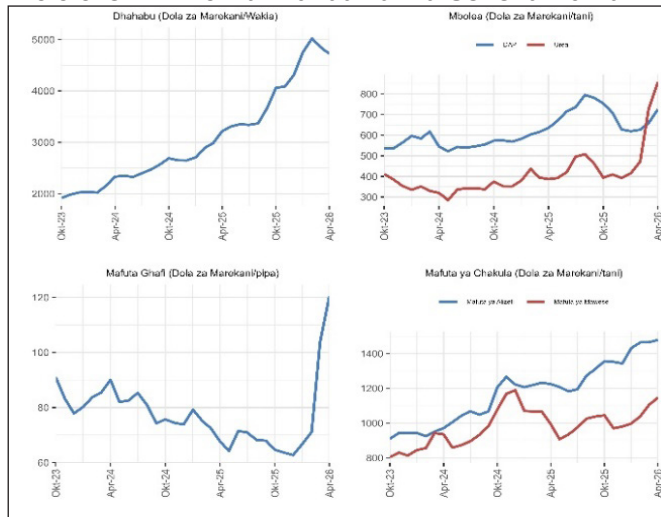
Mwenendo wa soko la bidhaa duniani uliakisi matokeo ya jumla ya mashinikizo ya kijiopolitiki. Mwezi Aprili 2026, bei za mafuta ghafi ziliongezeka kwa kasi, kutoka wastani wa dola za Marekani 95.58 kwa pipa mwezi Machi 2026 hadi dola za Marekani 103.91 kwa pipa, wakati bei ya juu ndani ya mwezi Aprili 2026 ikifikia dola za Marekani 117.80 kwa pipa. Mabadiliko haya, kwa kiasi kikubwa yalitokana na kuvurugika kwa mnyororo wa ugavi, hali iliyotokana na kuathirika kwa uwezo wa uzalishaji na usafirishaji wa bidhaa ya mafuta ghafi. Athari za ongezeko la bei za nishati zilisambaa katika masoko mengine. Bei ya mafuta ya mawese iliongezeka, ikichangiwa na kuongezeka kwa mahitaji ya biodizeli kutokana na kupanda kwa gharama za mafuta. Vilevile, bei za mbolea, hususan DAP na UREA, ziliongezeka kufuatia ongezeko la gharama za gesi asilia, ambayo ni malighafi muhimu katika uzalishaji wake (Kielelezo 1.2).

Kwa upande wa bidhaa za chakula, bei zilikuwa na mwelekeo mchanganyiko. Bei ya ngano ilibakia juu kutokana na hali mbaya ya hewa katika nchi zinazozalisha kwa wingi, wakati bei ya sukari ilishuka kufuatia matarajio ya mavuno makubwa nchini Brazil na Thailand, ambazo ni wazalishaji wakubwa

duniani. Aidha, bei za kahawa za Arabika na Robusta zilipungua kutokana na kuimarika kwa hali ya ugavi duniani, ikichangiwa na matarajio ya uzalishaji mkubwa nchini Brazili na Vietnam. Wakati huo huo, bei ya dhahabu ilipungua, na kubaki kufikia wastani wa kati ya dola za Marekani 4,522.1 na dola za Marekani 4,870.5 kwa wakia, kufuatia kuongezeka kwa viwango vya mapato ya hati fungani za Marekani pamoja na kuimarika kwa thamani ya dola ya Marekani, hali iliyopunguza ununuzi wa dhahabu kama hifadhi salama ya thamani. Kwa ujumla, mienendo hii ya bei za bidhaa inaashiria kuongezeka kwa gharama za uagizaji bidhaa kutoka nje, hususan kwa nchi zinazoagiza bidhaa za mafuta, chakula, na pembejeo za kilimo (Kielelezo 1.2 na Kiambatisho A8).

Kielelezo 1.2: Bei za Bidhaa katika Soko la Dunia

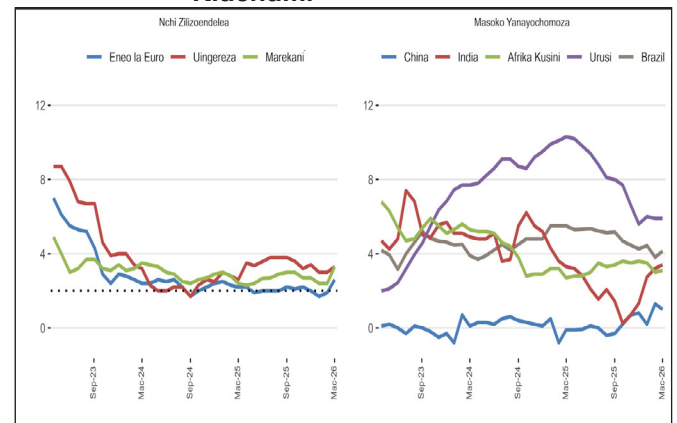

Chanzo: <http://www.worldbank.org/prospects>
 Tanbihi: DAP Inaashiria Di-ammonium phosphate

Sambamba na mwenendo wa bei za bidhaa, mfumuko wa bei wa dunia uliongezeka, huku marudio ya maoteo yakifikia asilimia 4.4 mwaka 2026, kutoka asilimia 3.8 ya maoteo yaliyotolewa mwezi Januari 2026². Mwezi Aprili 2026, mfumuko wa bei katika nchi zilizoendelea, uliongezeka (Kielelezo 1.3), ukichangiwa zaidi na mabadiliko ya bei za nishati na kupanda kwa gharama za uagizaji bidhaa; hali iliyopelekea Benki Kuu za nchi hizo kutekeleza sera ya fedha ya kulegeza kwa tahadhari, kinyume na

liyotarajiwa mwanzoni mwa mwaka 2026. Nchi zinazoibukia kiuchumi, zilikuwa na mwenendo tofauti wa mfumuko wa bei (Kielelezo 1.3). Nchini China, mfumuko wa bei ulipungua ukichangiwa na kupungua kwa uhitaji wa ndani (*domestic demand*) na hatua za serikali za kudhibiti bei za mafuta, pamoja na kupungua kwa bei za bidhaa katika sekta ya mali isiyohamishika. Nchini India, mfumuko wa bei uliongezeka kwa kiwango cha wastani, ukichochea na kupanda kwa gharama za nishati pamoja na athari zake kwenye bei za vyakula. Nchini Brazili, mfumuko wa bei uliongezeka, ukichangiwa na kuongezeka kwa gharama za pembejeo za kilimo pamoja na kushuka kwa thamani ya sarafu ya Brazili (Real) dhidi ya dola ya Marekani.

Kielelezo 1.3: Mfumuko wa Bei kwa Nchi Zilizoendelea na Zinazoibukia Kiuchumi

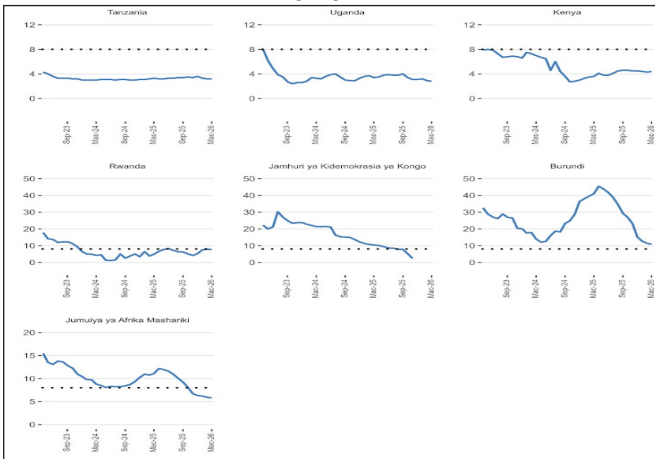
Chanzo: Bloomberg

Kwa nchi nyingi Kusini mwa Jangwa la Sahara, mfumuko wa bei uliendelea kubaki ndani ya viwango vya kisera vya nchi husika (Kielelezo 1.5). Hali hii imechangiwa na hatua za awali za utekelezaji wa sera ya fedha ya kubana, kuimarika kwa viwango vya ubadilishaji wa fedha za kigeni, pamoja na utulivu wa bei za ndani za vyakula. Hata hivyo, ongezeko kubwa la bei za mafuta na mbolea katika soko la dunia linaashiria hatari kubwa ya kupanda kwa mfumuko wa bei katika ukanda huu, hususan kwa nchi zinazoagiza bidhaa hizo kutoka nje.

²Ripoti ya Shirika la Fedha la Kimataifa ya Aprili 2026, kusuhi Mtazamo wa Uchumi wa Dunia.

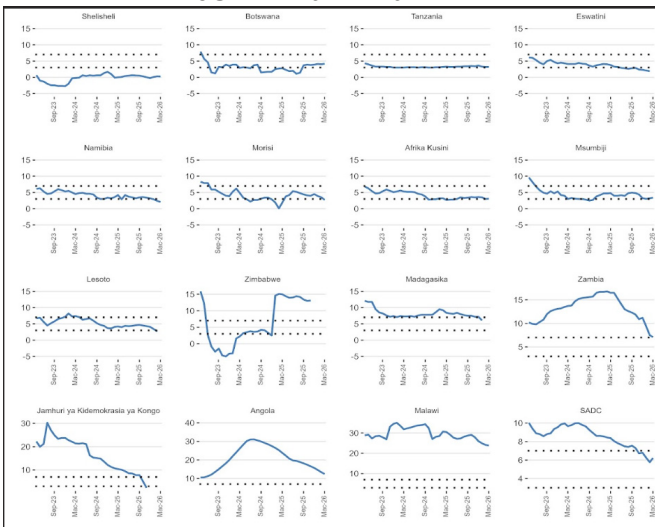

Kielelezo 1.4: Mfumuko wa Bei Miongoni mwa Nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanbihi: Mistari ya nukta inaashiria viwango vya mfumuko wa bei vilivyokusudiwa (inflation target)

Kielelezo 1.5: Mfumuko wa Bei Miongoni mwa Nchi za Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Tanbihi: Mistari ya nukta inaashiria viwango vya mfumuko wa bei vilivyokusudiwa (inflation target)

2.0 Mwenendo wa Uchumi wa Taifa

2.1 Mfumuko wa Bei

Mfumuko wa bei kwa mwezi Aprili 2026 uliongezeka, ingawa ulibakia ndani ya wigo wa lengo la kitaifa na vigezo vya mtangamano wa kikanda wa Jumuiya ya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika (SADC) na Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC). Mfumuko wa bei uliongezeka hadi kufikia

asilimia 4.0 mwezi Aprili 2026 kutoka asilimia 3.2 mwezi uliotangulia, sawia na kiwango hiko katika kipindi kama hicho mwaka 2025 (Jedwali 2.1.1 na Kielelezo 2.1.1). Ongezeko hili limechangiwa na athari za kupanda kwa bei za mafuta, kutokana na mgogoro ya kijiopolitiki unaoendelea Mashariki ya Kati. Mfumuko wa bei kwa kipindi cha muda mfupi unatarajiwa kuendelea kukabiliwa na vihatarishi kutoka nje. Hata hivyo, kuimarika kwa hali ya upatikanaji wa chakula, utulivu wa thamani ya shilingi, na ruzuku za Serikali kwenye mafuta na mbolea, kwa pamoja vinatarajiwa kupunguza kwa kiasi athari za kiuchumi dhidi ya shinikizo kutoka nje.

Jedwali 2.1.1: Mwenendo wa Mfumuko wa Bei

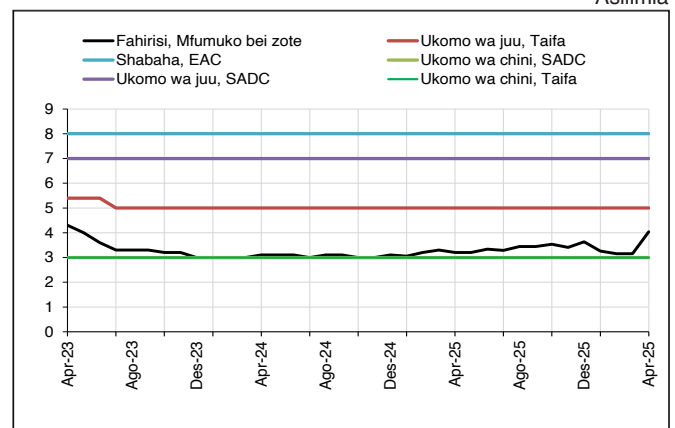
2020 = 100

Makundi Makuu ya Fahirisi	Badiliko la Mfumuko wa Bei (Asilima)						
	Badiliko Mwezi hadi Mwezi			Badiliko kwa Mwaka			
	Mizania	Apr-25	Mac-26	Apr-26	Apr-25	Mac-26	Apr-26
Vyakula na vinywaji baridi	28.2	0.7	1.8	0.9	5.3	5.5	5.7
Vinywaji vikali na tumbaku	1.9	0.1	0.1	0.3	3.4	2.1	2.3
Nguu, mavazi na viatu	10.8	0.0	0.5	0.3	2.0	1.3	1.6
Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	15.1	0.8	0.7	0.9	3.8	1.6	1.7
Samani, vifaa vya nyumbani na ukarabati wa makazi	7.9	0.2	0.1	0.4	2.3	2.3	2.6
Alya	2.5	0.2	0.4	0.6	1.5	1.1	1.6
Usafiri	14.1	0.4	0.5	5.2	2.1	4.2	9.2
Habari na mawasiliano	5.4	0.0	0.0	0.0	0.1	1.0	1.0
Burudani, michezo na utamaduni	1.6	0.1	0.1	0.3	1.7	0.6	0.7
Elimu	2.0	0.0	0.6	1.6	4.1	0.9	2.6
Migahawa na huduma za melazi	6.6	0.3	0.4	0.1	1.6	2.1	1.8
Bima na huduma za kifedha	2.1	0.2	0.1	0.0	0.8	0.3	0.1
Huduma binafsi, hifadhi ya jamii na bidhaa na huduma mchanganyiko	2.1	0.1	0.3	0.2	3.0	3.3	3.5
Fahirisi bidhaa zote	100.0	0.4	0.8	1.3	3.2	3.2	4.0
Makundi mengine teule							
Fahirisi ya bidhaa za msingi	73.9	0.2	0.3	1.1	2.2	2.2	3.1
Fahirisi isiyojumuisha fahirishi za bidhaa za msingi	26.1	1.0	2.3	1.7	5.7	5.6	6.3
Fahirisi za mafuta, nishati na bili za maji	5.7	1.9	2.1	5.1	7.3	2.1	5.3
Fahirisi za huduma	37.2	0.2	0.3	1.8	1.1	2.4	4.0
Fahirisi za bidhaa	62.8	0.5	1.2	1.0	4.3	3.6	4.0
Fahirisi za bidhaa na huduma za elimu	4.1	0.0	0.5	0.7	3.8	0.7	1.4
Fahirisi za bidhaa zote isipokuwa chakula na vinywaji visivyo na kilevi	71.8	0.3	0.4	1.5	2.3	2.1	3.3

Chanzo: Ofisi ya taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.1.1: Mfumuko wa Bei na Malengo yake

Asilimia

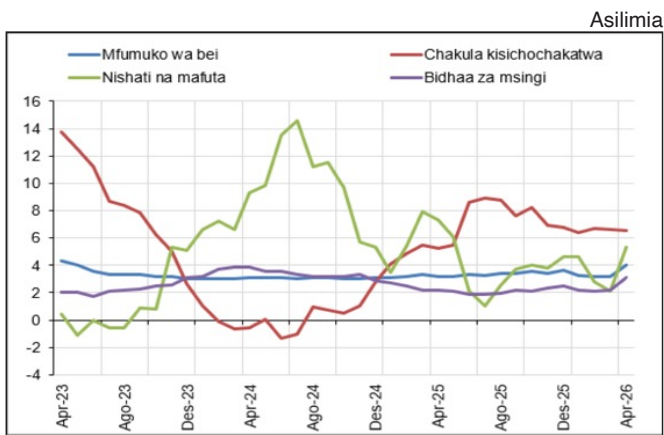

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Mfumuko wa bei wa bidhaa za msingi³, uliongezeka kufikia asilimia 3.1 mwezi Aprili 2026, kutoka asilimia 2.2 katika mwezi uliotangulia na mwezi kama huo mwaka 2025 (Kielelezo 2.1.2 na Jedwali 2.1.1). Ongezeko hili limechangiwa kwa kiasi kikubwa na kupanda kwa bei za usafirishaji, samani, vifaa vya nyumbani na matengenezo ya kawaida ya nyumba.

Kielelezo 2.1.2: Viwango vya Mfumuko wa bei kwa Miezi Kumi na Mbili

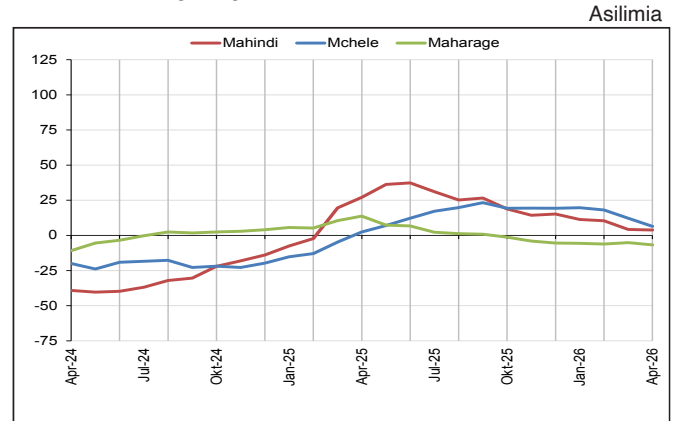
Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Mfumuko wa bei wa chakula uliongezeka na ulifikia asilimia 5.7 mwezi Aprili 2026 kutoka asilimia 5.5 na asilimia 5.3 ya mwezi uliotangulia na mwezi kama huo mwaka 2025 mtawalia. Ongezeko hili limechangiwa kwa kiasi kikubwa na kupanda kwa bei za ngano, mchele na mahindi (Kielelezo 2.1.3a, na Kielelezo 2.1.3b). Mfumuko wa bei za chakula unatarajiwa kupungua, ukichangiwa na msimu wa mavuno unaotarajiwa kuanza mwezi Mei 2026 katika maeneo mengi nchini.

³Usiojumisha vyakula visivyochakatwa, nishati na huduma za msingi zenye mabadiliko ya bei ya mara kwa mara

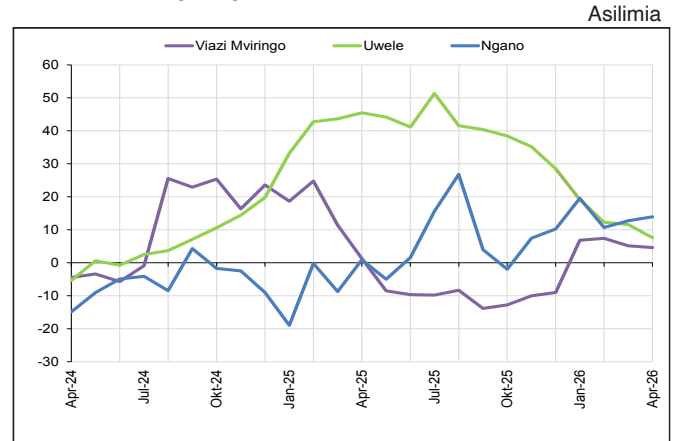
Kielelezo 2.1.3: Mabadiliko ya Mwaka ya Bei za Jumla za Mazao

a. Mazao ya Vyakula Vikuu

Chanzo: Wizara ya Viwanda na Biashara, na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

b. Mazao ya Vyakula Mbadala

Chanzo: Wizara ya Viwanda na Biashara, na Uchanganuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Hali ya upatikanaji wa chakula kwa ujumla iliendelea kuwa ya kuridhisha, ikichangiwa na kiasi cha akiba ya kutosha ya chakula iliyohifadhiwa na Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula (NFRA). Mwishoni mwa mwezi Aprili 2026, akiba ya chakula ilikuwa tani 500,962.3 ikilinganishwa na tani 533,634 katika mwezi uliotangulia, kufuatia mauzo ya tani 32,672.05 za mahindi kwa wafanyabiashara mbalimbali (Jedwali 2.1.2). Ingawa akiba ilipungua uzaji ulisaidia kuleta utulivu wa bei za rejareja, na hivyo kupunguza kasi ya ongezeko la bei za bidhaa za vyakula.

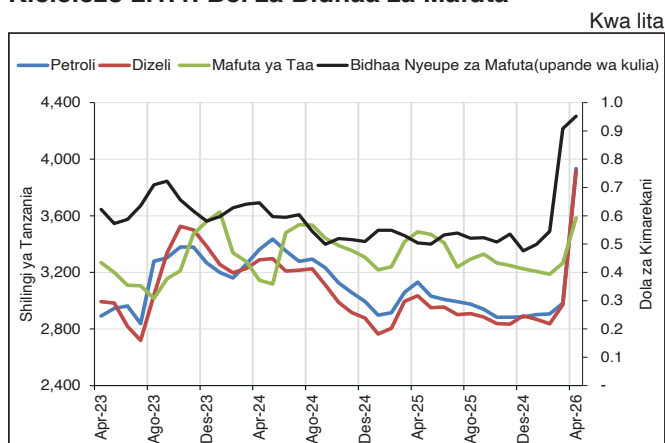
Jedwali 2.1.2: Akiba ya Chakula Iliyohifadhiwa na Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula

Kipindi	2022	2023	2024	2025	2026
Jan	207,899	124,736	270,984	646,480	567,469
Feb	203,297	106,881	326,172	619,659	560,008
Mac	200,626	80,123	336,099	587,062	533,634
Apr	190,366	63,808	340,102	557,228	500,962
Mei	149,402	51,367	340,002	509,990	
Jun	141,576	46,665	340,479	477,923	
Jul	140,695	94,088	368,855	485,930	
Ago	144,410	210,020	489,187	537,571	
Sep	149,044	244,169	651,403	570,519	
Okt	151,794	244,289	708,399	593,485	
Nov	147,401	244,223	702,502	590,425	
Des	137,655	248,282	677,115	577,376	

Chanzo: Wakala wa Taifa wa Hifadhi ya Chakula.

Mfumuko wa bei ya nishati, mafuta na bili za maji uliongezeka kufikia asilimia 5.3 mwezi Aprili 2026, kutoka asilimia 2.1 katika mwezi uliotangulia, chini ya asilimia 7.3 ya mwezi kama huo mwaka 2025 (Jedwali 2.1.1). Ongezeko la mwezi Aprili 2026, lilichangiwa kwa kiasi kikubwa na kuongezeka kwa bei za mafuta nchini (Kielelezo 2.1.4), ikiashiria athari za mgogoro ya kijiipolitiki unaoendelea Mashariki ya Kati.

Kielelezo 2.1.4: Bei za Bidhaa za Mafuta

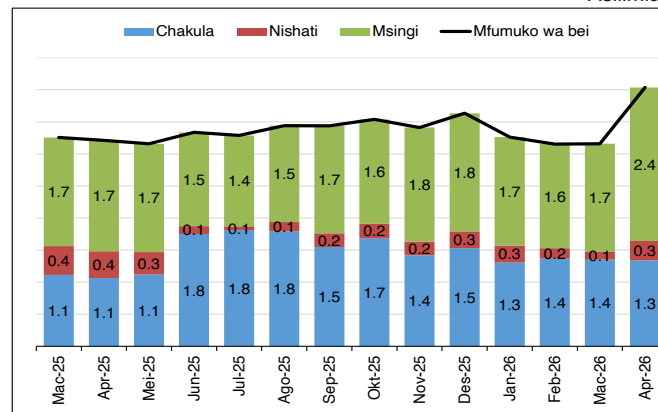
Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Tanbihi: Bidhaa nyeupe za petroli huashiria wastani wa bei za Dunia

Mfumuko wa bei wa bidhaa za msingi uliendelea kuwa na mchango mkubwa katika mfumuko wa bei wa jumla, ukichangia asilimia 2.4 mwezi Aprili 2026, juu kidogo ya mwezi uliotangulia na mwezi kama huo mwaka 2025 (Kielelezo 2.1.5).

Kielelezo 2.1.5: Mchango Katika Mfumuko wa Bei

Asilimia

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

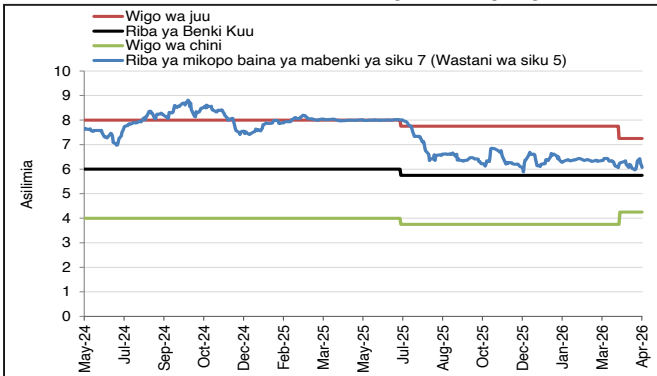
2.2 Sera ya Fedha

Kamati ya Sera ya Fedha (MPC), katika kikao chake kilichofanyika mwezi Aprili 2026, iliamua kutokubadili Riba ya Benki Kuu (CBR) na kubaki asilimia 5.75 kwa robo mwaka inayoishia Juni 2026. Uamuzi huu ulilenga kudhibiti vihatarishi vya mfumuko wa bei na ukuaji wa uchumi, wakati ambao migogoro ya kijiipolitiki imeongezeka hususan Mashariki ya Kati. Vilevile, MPC ilipunguza wigo wa Riba ya Benki Kuu kutoka asilimia 2 hadi 1.5, ikiwa na lengo la kuimarisha ufanisi wa utekelezaji wa sera ya fedha.

Utekelezaji wa sera ya fedha mwezi Aprili 2026 ulikuwa wa matokeo ya kuridhisha, ikiwezesha kuwepo ukwasi wa kutosha katika sekta ya benki na kuhakikisha riba za mikopo ya muda mfupi katika soko la fedha vinaendana na mwelekeo wa sera ya fedha. Katika mwezi husika, wastani wa riba ya mikopo ya siku 7 katika soko la fedha baina ya benki (IBCM) ulikuwa asilimia 6.15, ukiendelea kubaki ndani ya wigo wa Riba ya Benki Kuu (Kielelezo 2.2.1). Mikopo ya muda mfupi kwa benki (reverse repo) ilipungua hadi shilingi bilioni 379.7 mwezi Aprili 2026 kutoka shilingi bilioni 585.7 mwezi uliotangulia, ikiakisi kuongezeka kwa ukwasi katika sekta ya benki (Kielelezo. 2.2.2).

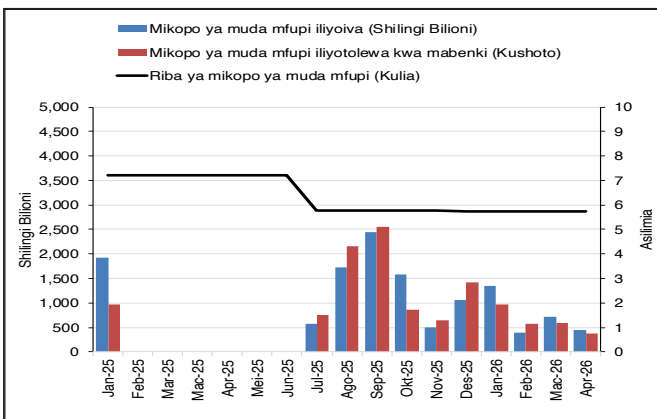

Kielelezo 2.2.1: Riba ya Benki Kuu na Wastani wa Siku 5 wa Riba ya Mikopo ya Siku 7

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

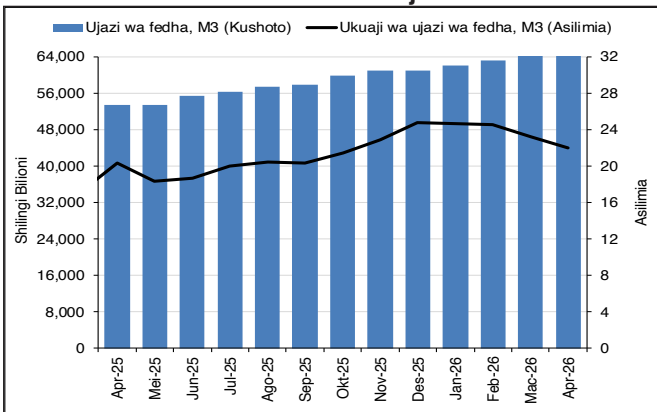
Kielelezo 2.2.2: Mikopo ya Muda Mfupi Kwa Mabanki

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Ukuaji wa ujazi wa fedha uliendelea kuwa sambamba na mwelekeo wa sera ya fedha. Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3) ulikua kwa asilimia 22 mwezi Aprili 2026, karibu sawa na asilimia 23.2 iliyorekodiwa mwezi uliotangulia ukichangiwa kwa kiasi kikubwa na ongezeko la mikopo kwa sekta binafsi (Kielelezo 2.2.3 na Jedwali 2.2.1).

Kielelezo 2.2.3: Mwenendo wa Ujazi Wa Fedha

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

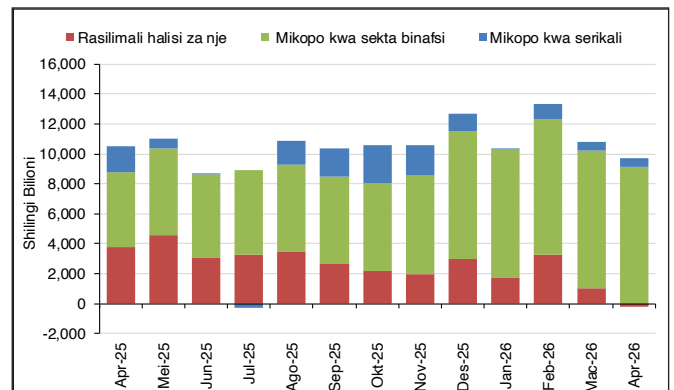
Jedwali 2.2.1: Ujazi wa Fedha na Vipengele Vyake

Kipengele	Kiasi (Shilingi Bilioni)			Ukuaji kwa mwaka (%)		
	Apr-25	Mac-26	Apr-26	Apr-25	Mac-26	Apr-26
Rasilimali halisi za nje	14,658.6	15,245.6	14,553.0	45.3	-1.3	-0.7
Rasilimali halisi za nje za Benki Kuu	12,273.9	13,916.0	13,066.2	12.6	5.3	6.5
Rasilimali halisi za nje za mabanki	2,384.7	1,329.6	1,486.8	---	-40.2	-37.7
Rasilimali halisi za ndani	38,679.1	49,001.1	50,538.9	13.0	33.5	30.7
Madaai rasmi ya ndani	51,989.3	59,877.3	61,722.8	14.8	19.5	18.7
Amana za Serikali zilizopo Benki Kuu na Benki za Biashara	8,189.3	10,272.1	10,659.9	-3.6	27.8	30.2
Mikopo kwa sekta binafsi	38,755.8	47,216.5	47,919.3	14.8	24.3	23.6
Rasilimali nyinginezo	-13,310.2	-10,876.3	-11,183.9	20.3	-18.9	-16.0
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	53,337.7	64,246.7	65,091.9	20.3	23.2	22.0
Amana za fedha za kigeni	13,846.3	14,998.4	14,989.0	31.9	10.2	8.3
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri pana (M2)	39,491.4	49,248.3	50,102.9	16.8	27.8	26.9
Amana zinginezo	15,478.3	19,071.4	18,951.4	14.1	27.2	22.4
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	24,013.1	30,176.9	31,151.6	18.5	28.2	29.7
Ujazi wa fedha ulio kwenye mzunguko	7,024.1	8,078.3	8,107.1	14.3	12.4	15.4
Amana za hundi	16,989.0	22,098.5	23,044.5	20.3	35.1	35.6
Fedha za msingi (M0)	11,878.9	14,998.9	15,670.5	18.0	27.2	31.9

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

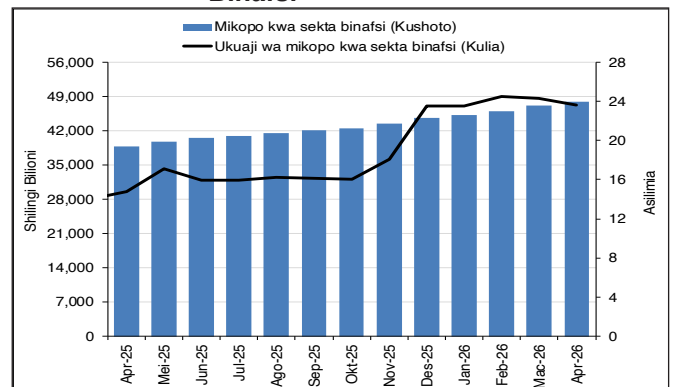
Mikopo kwa sekta binafsi iliendelea kuonyesha ukuaji imara, ikiongezeka kwa asilimia 23.6 katika kipindi cha mwaka ulioishia Aprili 2026, ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 24.3 uliorekodiwa mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.2.4 na 2.2.5).

Kielelezo 2.2.4: Mabadiliko Katika Vyanzo vya Ujazi wa Fedha kwa Mwaka

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Kielelezo 2.2.5: Mwenendo Wa Mikopo Kwa Sekta Binafsi

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabanki

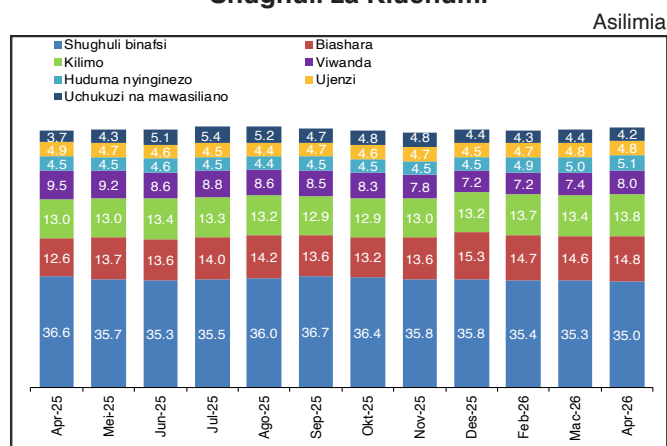
Ukuaji wa mikopo kwa sekta binafsi uliendelea kuwa imara katika shughuli kuu za kiuchumi. Biashara ilirekodi ukuaji mkubwa zaidi wa asilimia 44.2, ikifuatiwa na shughuli za uchimbaji madini na mawe, pamoja na uchukuzi na mawasiliano (Jedwali 2.2.2). Wakati huo huo, mikopo kwa shughuli binafsi ambayo kwa kiwango kikubwa hutumika kugharamia jasiriamali ndogo sana, ndogo na za kati iliendelea kuchukua sehemu kubwa ya mikopo yote iliyoelekezwa kwa sekta binafsi, ikichangia asilimia 35, ikifuatiwa na shughuli za biashara na kilimo (Kielelezo 2.2.6).

Jedwali 2.2.2: Ukuaji wa Mikopo kwa Shughuli za Kiuchumi

	Asilimia						
	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jan-26	Feb-26	Mac-26	Apr-26
Biashara	14.4	24.1	21.3	50.0	48.7	43.3	44.2
Uchukuzi na mawasiliano	23.8	25.6	25.7	34.2	39.4	39.5	39.7
Uchimbaji Madini	-10.5	22.9	20.8	91.4	103.9	78.4	39.7
Kilimo	29.8	29.8	30.2	27.9	31.9	28.5	30.5
Ujenzi	39.2	27.9	25.7	29.5	28.1	21.8	20.6
Shughuli binafsi	14.7	13.6	13.7	17.8	18.9	20.7	17.7
Hoteli na migahawa	7.0	21.7	22.5	1.6	5.2	4.4	6.0
Viwanda	7.7	7.3	2.5	-7.7	-8.5	-4.9	4.2

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

Kielelezo 2.2.6: Mgawanyo wa Mikopo Katika Shughuli za Kiuchumi

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

2.3 Viwango vya Riba

Katika mwezi Aprili 2026, riba za mikopo na amana za benki kwa kiasi kikubwa hazikuwa na mabadiliko, zikiwa na ongezeko dogo katika riba za mikopo na amana. Wastani wa riba za mikopo uliongezeka hadi kufikia asilimia 15.33, toka asilimia 15.11 mwezi Machi 2026. Vilevile, riba za mikopo kwa wateja wakubwa (negotiated lending rates) ziliongezeka

kidogo hadi asilimia 12.56 kutoka asilimia 12.21 mwezi uliotangulia (Jedwali 2.3.1).

Wastani wa riba za amana uliongezeka kidogo hadi asilimia 8.54 kutoka asilimia 8.33 mwezi Machi 2026, huku riba za amana kwa wateja wakubwa zikipungua kidogo kufikia asilimia 11.37 kutoka asilimia 11.57. Kufuatia mwenendo huu, wigo kati ya riba za mikopo na amana za mwaka mmoja ulipungua hadi asilimia 5.50, kutoka asilimia 5.85 mwezi Machi 2026 (Jedwali 2.3.1).

Jedwali 2.3.1: Riba za Amana na Mikopo inayotolewa Benki za Biashara

	Asilimia					
	Apr-25	Des-25	Jan-26	Feb-26	Mac-26	Apr-26
Riba za amana	2.89	3.02	2.94	2.98	2.89	2.91
Riba za mikopo - jumla	15.16	15.24	15.10	15.11	15.11	15.33
Riba za mikopo (mwaka 1)	16.15	15.46	15.49	15.41	15.45	15.31
Riba za mikopo (wateja wakubwa)	12.88	12.38	12.25	12.19	12.21	12.56
Riba za amana -jumla	7.82	8.36	8.33	8.32	8.33	8.54
Riba za amana (miezi 12)	9.27	9.58	9.70	9.82	9.60	9.81
Riba za amana (wateja wakubwa)	10.52	11.66	11.74	11.48	11.57	11.37
Tofauti kati ya riba za mikopo na amani	6.88	5.88	5.79	5.59	5.85	5.50

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania na mabenki

2.4 Masoko ya Fedha

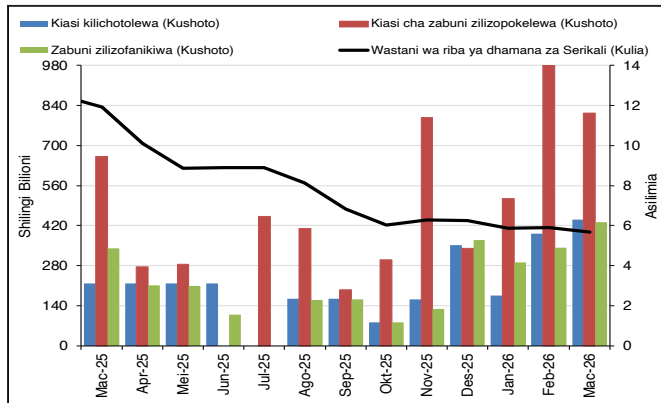
Soko la dhamana za Serikali

Soko la dhamana za serikali liliendelea kufanya kazi kwa ufanisi, likichangiwa na mahitaji ya wawekezaji pamoja na uwepo wa ukwasi wa kutosha katika uchumi. Mwezi Aprili, 2026, Benki Kuu ilifanya minada miwili ya dhamana za Serikali za muda mfupi zenye thamani ya shilingi bilioni 429.8 kwa ajili ya kugharamia matumizi ya Serikali na utekelezaji wa sera ya fedha.

Minada yote ilikuwa na mahitaji makubwa kuliko kiwango kilichotangazwa, ikifikia zabuni zenye thamani ya shilingi bilioni 859.5, ambapo shilingi bilioni 450.4 zilikubaliwa. Sanjari na mahitaji makubwa ya wawekezaji, wastani wa riba ulipungua hadi asilimia 5.06 kutoka asilimia 5.21 mwezi Machi 2026 (Kielelezo 2.4.1).

Kielelezo 2.4.1: Mwenendo wa Minada ya Dhamana za Serikali

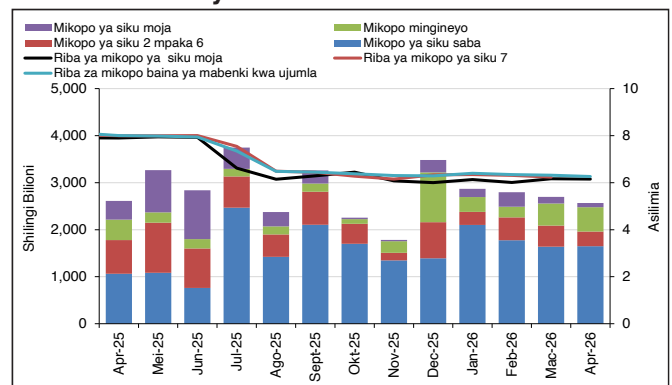
Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Vilevile, Benki ilifanya minada ya hati fungani za miaka 5 na 10, zenye thamani ya Shilingi bilioni 174.9 na shilingi bilioni 144.6, mtawalia, kwa ajili ya kugharamia matumizi ya Serikali. Minada yote miwili ilikuwa na mahitaji makubwa kuliko zabuni zilizotangazwa, ikifikia zabuni zenye thamani ya shilingi bilioni 408.3, kati ya hizo zabuni zenye thamani ya Shilingi bilioni 291.3 zilikubaliwa. Wastani wa riba za hati fungani ulipungua hadi asilimia 9.54 kwa hati fungani ya miaka 5 na asilimia 9.40 kwa hati fungani ya miaka 10.

Soko la fedha baina ya mabenki

Soko la fedha baina ya mabenki (IBCM) liliendelea kuwezesha usambazaji wa ukwasi baina ya benki. Jumla ya mauzo katika soko yalikuwa shilingi bilioni 2,708.5 kwa mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na shilingi bilioni 2,699.5 kwa mwezi uliotangulia. Mikopo ya siku 7 imeendelea kuchukua sehemu kubwa ya mikopo yote katika soko, kwa asilimia 60.5 (Kielelezo 2.4.2). Wastani wa riba katika soko uliongezeka hadi asilimia 7.32, ikilinganishwa na asilimia 6.32 ya mwezi Machi 2026.

Kielelezo 2.4.2: Mwenendo wa Soko la Fedha Baina ya Mabenki

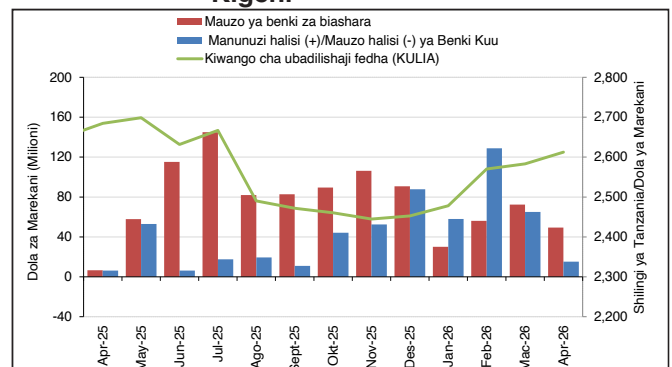
Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Soko la fedha za kigeni

Ukwasi wa fedha za kigeni katika soko la ubadilishaji fedha ulikuwa wa kutosha, ukichagizwa na mapato ya fedha za kigeni hususan kutokana na mauzo ya dhahabu nje ya nchi. Jumla ya mauzo katika soko ilifikia dola za Marekani milioni 64.6, ikilinganishwa na dola milioni 137.5 mwezi Machi 2026 na dola milioni 48.4 mwezi Aprili 2025 (Kielelezo 2.4.3). Benki Kuu ilishiriki sokoni kwa kuuza dola milioni 15.3 ili kudumisha utulivu wa soko.

Thamani ya Shilingi iliendelea kuwa imara dhidi ya sarafu zingine, ikibadilishwa kwa wastani wa shilingi 2,612.46 kwa dola moja ya Marekani mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na Shilingi 2,684.41 kwa dola moja kipindi kama hicho mwaka 2025. Hii ni sawa na ongezeko la thamani kwa asilimia 2.68 kwa mwaka, ikilinganishwa na asilimia 2.53 mwezi uliotangulia, na kushuka kwa thamani kwa asilimia 3.9 katika kipindi kama hicho mwaka 2025.

Kielelezo 2.4.3: Mwenendo wa Soko la Fedha za Kigeni

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

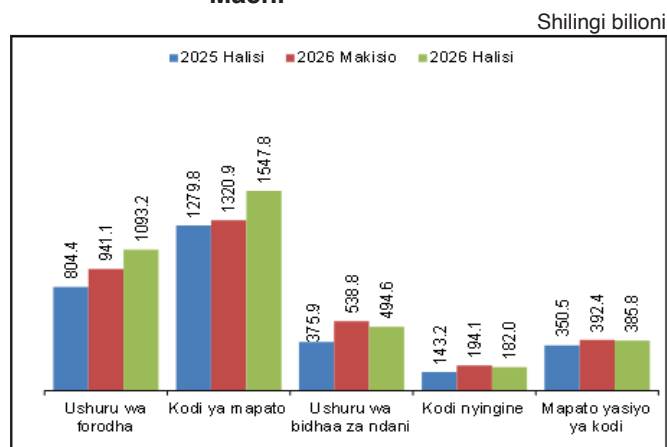

2.5 Utekelezaji wa Bajeti ya Serikali

Mapato ya ndani ya Serikali yaliendelea kuwa ya kuridhisha, ambapo katika mwezi Machi 2026 Serikali ilikusanya kiasi cha shilingi bilioni 3,836.8, sawa na asilimia 8.5 juu ya lengo la mwezi husika. Kati ya kiasi hiki, shilingi bilioni 3,703.3 zilikusanywa na Serikali Kuu sawa na asilimia 96.5 ya mapato ya jumla, ikiwa juu ya lengo kwa asilimia 9.3 (Kiambatisho, Jedwali A2).

Mapato ya kodi yaliendelea kuwa imara yakifikia shilingi bilioni 3,317.5, sawa na asilimia 10.8 juu ya lengo. Hali hii inaashiria athari chanya za maboresho yanayoendelea katika usimamizi wa kodi pamoja na kuongezeka kwa uzingatiaji wa ulipaji kodi. Ongezeko hilo lilichangiwa zaidi na kodi ya mapato ambayo ilizidi lengo kwa asilimia 17.2. Kwa upande mwingine, mapato yasiyo ya kodi yalifikia shilingi bilioni 385.7, ikiwa ni asilimia 1.7 chini ya lengo la mwezi (Kielelezo 2.5.1).

Kielelezo 2.5.1: Mapato ya Serikali Kuu Mwezi Machi

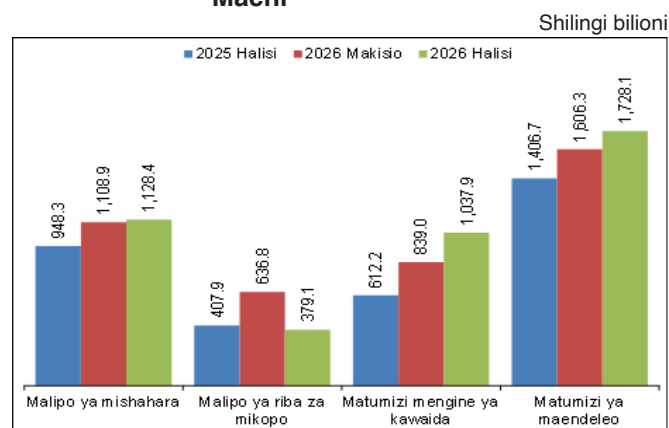

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Takwimu halisi za mwaka 2026 ni za awali

Serikali imeendelea kuwianisha matumizi yake kuendana na mapato, ambapo yalifikia jumla ya shilingi bilioni 4,273.4. Kati ya kiasi hicho shilingi bilioni 2,545.3 zilitumika kugharamia matumizi ya kawaida, huku shilingi bilioni 1,728.1 zikielekezwa kwenye miradi ya maendeleo (Kielelezo 2.5.2).

Kielelezo 2.5.2: Matumizi ya Serikali Kuu Mwezi Machi

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Takwimu halisi za mwaka 2026 ni za awali

2.6 Mwenendo wa Deni la Taifa

Deni la Taifa (linalojumuisha deni la Serikali la ndani na la nje, na deni la nje la sekta binafsi) lilifikia dola za Marekani milioni 51,067.2 mwishoni mwa mwezi Aprili 2026, sawa na ongezeko la asilimia 0.5 kutoka kiwango kilichorekodiwa mwishoni mwa mwezi Machi 2026. Kati ya kiasi hicho, asilimia 70.4 ilikuwa ni deni la nje (Kiambatisho, Jedwali A10).

Deni la Nje

Deni la nje (linalojumuisha deni la Serikali na la sekta binafsi) lilikuwa dola za Marekani milioni 35,949.6 mwishoni mwa Aprili 2026. Katika kiasi hicho, asilimia 82.7 ilikuwa deni la nje la Serikali, huku sehemu iliyobaki ikiwa ni deni la nje la sekta binafsi (Jedwali 2.6.1). Mikopo ya nje iliyopokelewa mwezi Aprili 2026 ilikuwa dola za Marekani milioni 54, ambapo sehemu kubwa ilipokelewa na Serikali Kuu. Aidha, kiasi cha dola za Marekani milioni 242.0 kilitumika kulipia deni la nje, ambapo dola za Marekani milioni 190.4 zilitumika kufanya malipo ya mkopo mkuu.

Mchanganuo wa deni la nje kwa aina ya wakopeshaji kwa kiasi kikubwa haukuwa na mabadiliko na ule wa mwezi Machi 2026, huku mashirika ya kifedha ya kimataifa yakibakia kuwa wakopeshaji wakuu, yakichangia asilimia 58.3 ya deni lote, yakifuatiwa na wakopeshaji wa kibiashara (Jedwali 2.6.2). Wakati huo huo, mikopo iliyoelekezwa kwenye shughuli za

usafirishaji na mawasiliano iliongezeka kwa asilimia 22.4, ikifuatiwa na mikopo kwa ajili ya kufadhili urari wa malipo ya nje na bajeti (BoP na budget support). Dola ya Marekani iliendelea kuwa sarafu kuu ya deni la nje kwa asilimia 66.0, ikifuatiwa na sarafu ya Umoja wa Ulaya (Euro) (Jedwali 2.6.3 na Jedwali 2.6.4).

Jedwali 2.6.1: Mchanganuo wa Deni la Nje Kwa Kundi la Wakopaji

Dola za Marekani Milioni

Mkopaji	Apr-25		Mac-26 ^r		Apr-26 ^p	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Serikali Kuu	27,314.0	80.9	29,679.8	82.7	29,717.5	82.7
Deni ambalo halijalipwa	27,236.1	80.7	29,599.9	82.5	29,637.3	82.4
Malimbikizo ya riba	78.0	0.2	80.0	0.2	80.1	0.2
Sekta binafsi	6,446.7	19.1	6,206.3	17.3	6,232.1	17.3
Deni ambalo halijalipwa	5,853.1	17.3	5,778.4	16.1	5,785.9	16.1
Malimbikizo ya riba	593.7	1.8	427.9	1.2	446.2	1.2
Mashirika ya umma	3.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Deni ambalo halijalipwa	3.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Malimbikizo ya riba	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Jumla ya deni la nje	33,764.5	100.0	35,886.2	100.0	35,949.6	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebisha; p, takwimu za awali; na TANESCO, ATCL, TRC, TPA, TFC na DAWASA hazina deni la nje ambalo halijalipwa

Jedwali 2.6.2: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Kundi la Wakopeshaji

Dola za Marekani Milioni

Mkopeshaji	Apr-25		Mac-26 ^r		Apr-26 ^p	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Mashirika ya fedha ya kimataifa	18,965.7	56.2	20,826.5	58.0	20,950.3	58.3
Deni ambalo halijalipwa	18,931.8	56.1	20,803.3	58.0	20,926.1	58.2
Malimbikizo ya riba	33.8	0.1	23.2	0.1	24.2	0.1
Nchi washirika wa maendeleo	1,463.2	4.3	1,553.5	4.3	1,558.4	4.3
Deni ambalo halijalipwa	1,385.3	4.1	1,473.6	4.1	1,478.3	4.1
Malimbikizo ya riba	78.0	0.2	80.0	0.2	80.1	0.2
Benki za kimataifa za biashara	12,253.2	36.3	12,778.5	35.6	12,710.1	35.4
Deni ambalo halijalipwa	11,869.4	35.2	12,429.1	34.6	12,345.0	34.3
Malimbikizo ya riba	383.8	1.1	349.4	1.0	365.1	1.0
Mikopo ya mauzo ya nje	1,082.4	3.2	727.7	2.0	730.7	2.0
Deni ambalo halijalipwa	906.4	2.7	672.4	1.9	673.8	1.9
Malimbikizo ya riba	176.1	0.5	55.3	0.2	56.9	0.2
Jumla ya deni la nje	33,764.5	100.0	35,886.2	100.0	35,949.6	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebisha; na p, takwimu za awali

Jedwali 2.6.3: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa aina ya Matumizi, kwa Asilimia

Shughuli ya uchumi	Apr-25	Mac-26 ^r	Apr-26 ^p
Msaada wa urari wa malipo yote ya nje na bajeti	20.7	22.3	22.3
Usafirishaji na mawasiliano	21.5	22.3	22.4
Kilimo	5.0	5.3	5.3
Nishati na madini	12.9	12.0	12.0
Viwanda	3.5	3.7	3.7
Huduma za jamii na elimu	20.2	19.2	19.3
Fedha na bima	4.2	3.6	3.6
Utalii	1.8	1.8	1.8
Mali isiyohamishika na ujenzi	4.8	5.1	5.1
Mengineyo	5.5	4.8	4.5
Jumla	100.0	100.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizorekebisha; na p, takwimu za awali

Jedwali 2.6.4: Mchanganuo wa Deni la Nje kwa Aina ya Sarafu, kwa Asilimia

Sarafu	Apr-25	Mac-26 ^r	Apr-26 ^p
Dola ya Marekani	66.6	66.3	66.0
Sarafu ya umoja wa Ulaya (Euro)	17.4	17.6	17.7
Yuan ya China	6.4	6.5	6.6
Sarafu nyinginezo	9.7	9.7	9.7
Jumla	100.0	100.0	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

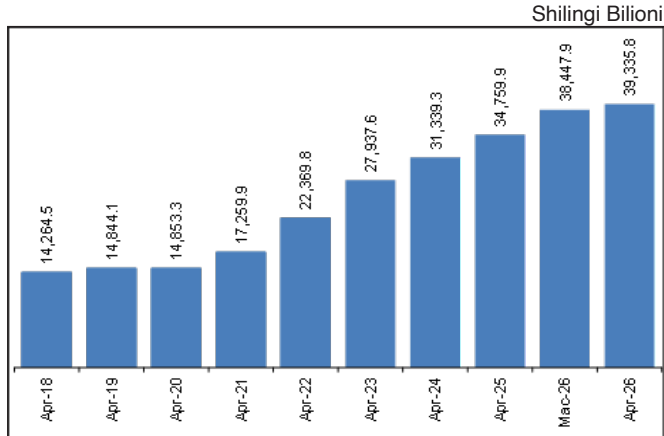
Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizobadilishwa; na p, takwimu za awali

Deni la Ndani

Deni la ndani la Serikali lilifikia Shilingi bilioni 39,335.8 mwishoni mwa mwezi Aprili 2026, ikiwa ni ongezeko la asilimia 2.3 juu ya kiasi kilichorekodiwa mwishoni mwa mwezi uliotangulia (Kielelezo 2.6.1). Ongezeko hilo lilitokana zaidi na matumizi makubwa ya bakaa hasi (Jedwali 2.6.5 na Jedwali 2.6.6).

Kielelezo 2.6.1: Deni la ndani la Serikali kuu

Chanzo: Wizara ya Fedha

Tanbihi: r inamaanisha takwimu zilizobadilishwa.

Jedwali 2.6.5: Deni la ndani la Serikali kuu kwa Vyanzo vya Mikopo

Shilingi Bilioni

Nyenzo	Apr-25		Mac-26		Apr-26 ^p	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Dhamana za serikali	29,582.4	85.1	33,321.1	86.7	33,438.1	85.0
Dhamana za serikali za muda mfu	1,935.6	5.6	1,575.3	4.1	1,518.7	3.9
Hisa za serikali	187.1	0.5	135.7	0.4	135.7	0.3
Dhamana za serikali za muda mrefu	27,459.6	79.0	31,609.9	82.2	31,783.7	80.8
Vyeti vya ushuru	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
Deni lililo na dhamana	5,177.5	14.9	5,126.8	13.3	5,897.6	15.0
Madeni mengine ^q	18.4	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Bakaa hasi	5,159.1	14.8	5,126.8	13.3	5,897.6	15.0
Deni la ndani (ukiiondoa karatasi za ukwasi)	34,759.9	100.0	38,447.9	100.0	39,335.8	100.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: p inamaanisha takwimu za awali; na madeni mengine yanajumuisha mkopo wa biashara na marejesho ya kodi ya ushuru

Jedwali 2.6.6: Deni la ndani la Serikali Kuu kwa Kundi la Wakopeshaji

Shilingi Bilioni

Mkopeshaji	Apr-25		Mac-26		Apr-26 ^p	
	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)	Kiasi	Mchango (%)
Benki za bias hara	10,049.9	28.9	10,925.8	28.4	11,052.2	28.1
Benki Kuu ya Tanzania	7,119.2	20.5	6,935.5	18.0	7,706.3	19.6
Mifuko ya hifadhi ya jamii	9,171.1	26.4	10,463.9	27.2	10,426.4	26.5
Kampuni za bima	1,858.4	5.3	1,997.1	5.2	2,012.5	5.1
Mifuko maalumu ya Benki Kuu	564.5	1.6	788.4	2.1	798.4	2.0
Wengine	5,996.8	17.3	7,337.0	19.1	7,339.8	18.7
Deni la ndani (ukiiondoa karatasi za ukwasi)	34,759.9	100.0	38,447.9	100.0	39,335.8	100.0

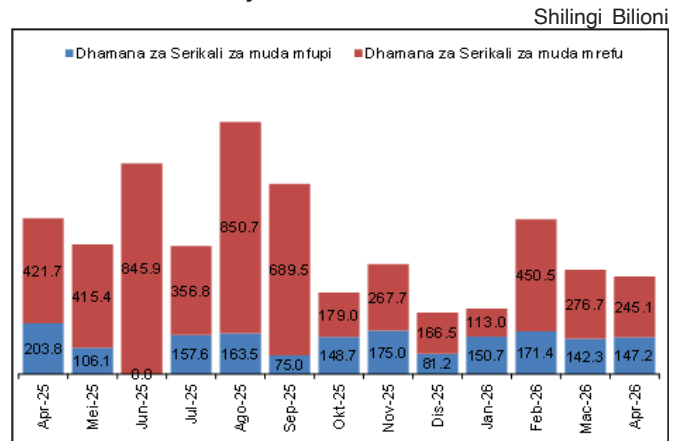
Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: p, takwimu za awali; na "wengine" inajumuisha taasisi za umma, kampuni, watu binafsi, na wawekezaji wasio wakazi

Katika mwezi Aprili 2026, Serikali ilikopa jumla ya Shilingi bilioni 392.3 kupitia uuzaji wa dhamana za Serikali. Kati ya kiasi hiki, Shilingi bilioni 245.1 zilikopwa kupitia uuzaji wa hati fungani za Serikali na Shilingi bilioni 147.2 kupitia uuzaji wa dhamana

za muda mfupi za Serikali (Kielelezo 2.6.2). Wakati huo huo, malipo ya deni la ndani yalikuwa jumla ya Shilingi bilioni 552.1, yakihusisha Shilingi bilioni 275.2 za malipo ya deni la msingi na Shilingi bilioni 276.9 za malipo ya riba.

Kielelezo 2.6.2: Dhamana za Serikali Zilizotolewa kwa Madhumuni ya Ufadhili wa Bajeti

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

2.7 Mwenendo wa Sekta ya Nje

Nakisi ya urari wa malipo ya kawaida iliongezeka, ikiashiria kupungua kwa kasi ya kuimarika kwa sekta ya nje. Kwa mwaka ulioishia Aprili 2026, nakisi ya urari wa malipo ya kawaida ilikuwa dola za Marekani milioni 2,651.8, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 2,107.1 katika kipindi kama hicho mwaka 2025 (Jedwali 2.7.1). Hali hii ilichangiwa zaidi na ongezeko kubwa la uagizaji wa bidhaa na huduma, ambazo zilizidi mauzo ya bidhaa nje ya nchi.

Licha ya ongezeko la nakisi ya urari wa malipo ya kawaida, akiba ya fedha za kigeni iliendelea kuwa ya kutosha ikifikia dola za Marekani milioni 5,722.5 mwishoni mwa mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 5,307.7 kipindi kama hicho 2025. Kiwango hicho kinatosha kugharamia uagizaji wa bidhaa na huduma kwa muda wa miezi 4.4 ya makadirio ya uagizaji, na hivyo kubaki juu ya lengo la kitaifa na la Jumuiya ya Afrika Mashariki (Kielelezo 2.7.1).

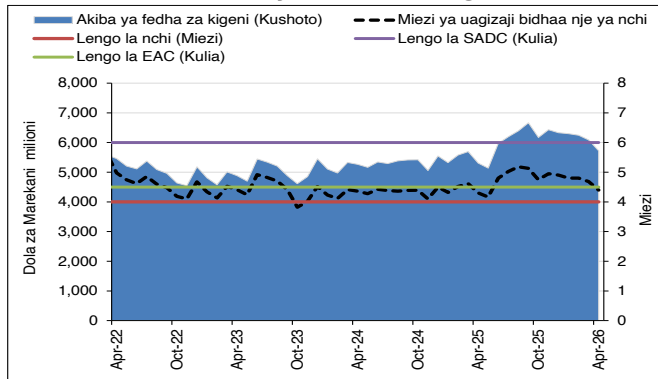
Jedwali 2.7.1: Urari wa Biashara ya Bidhaa, Huduma na Uhamisho Mali

Dola za Marekani Milioni

	Apr-25	Mac-2026	Apr-26	Mwaka ulioishia Aprili			Mabadiliko ya asilimia
				2024	2025	2026 ^p	
Urari wa bidhaa	-461.1	-596.6	-963.3	-5,979.9	-4,553.6	-5,353.5	17.6
Zilozouzwa nje*	649.9	815.0	788.0	7,815.8	9,682.7	11,215.0	15.8
Zilizonunuliwa nje	1,111.0	1,411.6	1,751.3	13,795.7	14,236.3	16,568.5	16.4
Urari wa huduma	218.57	266.0	237.3	4,151.4	3,908.0	4,285.6	9.7
Mapato	493.8	551.9	525.8	6,466.0	6,942.3	7,661.7	10.4
Malipo	275.3	285.8	288.5	2,314.6	3,034.2	3,376.1	11.3
Urari wa bidhaa na huduma	-242.5	-330.6	-726.0	-1,828.5	-645.6	-1,067.9	65.4
Bidhaa na huduma zilozouzwa nje	1,143.8	1,366.9	1,313.8	14,281.7	16,625.0	18,876.7	13.5
Bidhaa na huduma zilizonunuliwa kutoka nje	1,386.3	1,697.5	2,039.7	16,110.2	17,270.5	19,944.6	15.5
Urari wa malipo wa vitega uchumi	-223.7	-135.0	-132.6	-1,608.4	-1,998.4	-1,852.0	-7.3
Yaliyoingia	17.5	23.9	20.1	338.5	301.8	297.7	-1.3
Yaliyotoka	241.2	158.9	152.7	1,946.9	2,300.2	2,149.7	-6.5
Urari wa uhamisho mali ya kawaida	28.9	21.2	20.2	667.8	531.9	268.1	-49.6
Iliyolingia	78.1	82.0	82.2	1,323.6	1,117.2	926.4	-17.1
ambapo Serikali	4.9	0.0	0.0	140.9	133.1	20.2	-84.8
Iliyotoka	49.2	60.8	62.0	655.8	585.3	658.3	12.5
Urari wa bidhaa, huduma na uhamisho mali	-437.3	-444.4	-838.4	-2,769.1	-2,112.1	-2,051.8	25.6

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: a- inamaanisha takwimu za awali *Zinajumuisha marekebisho ya mauzo nje ya nchi ambayo hayajarekodiwa kikamilifu

Kielelezo 2.7.1 Akiba ya Fedha za Kigeni

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: LHS Inaashiria skeli ya mhimili wa kushoto; RHS, Inaashiria skeli ya mhimili wa kulia

Mauzo ya nje

Katika mwaka ulioishia Aprili 2026, mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi yaliongezeka kwa asilimia 13.5 na kufikia Dola za Marekani milioni 18,876.7, ukuaji ulichangiwa kwa kiasi kikubwa na mauzo ya dhahabu nje ya nchi pamoja na mapato yatokanayo na sekta ya utalii (Kielelezo 2.7.2).

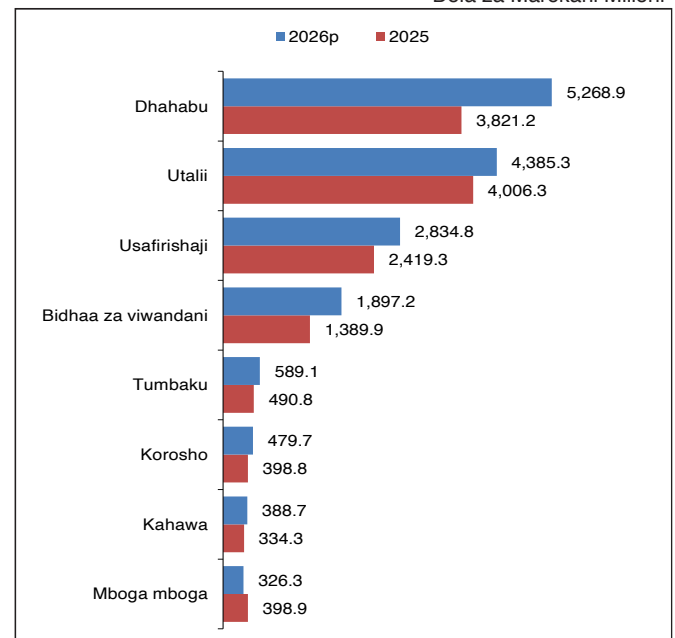
Mauzo ya bidhaa nje ya nchi ambayo yalichangia takribani asilimia 59.7 ya jumla ya mauzo ya nje, yaliongezeka hadi Dola za Marekani milioni 11,215 katika mwaka unaoishia Aprili 2026 kutoka Dola za Marekani milioni 9,682.7 katika kipindi kama hicho mwaka 2025. Ukuaji huu ulichangiwa zaidi na ongezeko la mauzo ya dhahabu, bidhaa zilizotengenezwa viwandani, na mauzo ya bidhaa asilia hususan tumbaku na korosho (Kielelezo 2.7.2).

Mauzo ya dhahabu yalipanda kwa kiasi kikubwa, yakichangiwa na kuendelea kwa bei nzuri katika soko la dunia, huku ukuaji wa mauzo ya bidhaa za viwandani kwa kiasi kikubwa ulichangiwa na chuma, vioo na nguo. Vilevile ongezeko la mauzo ya bidhaa asilia kwa kiasi kikubwa yalichangiwa na hali nzuri ya mauzo katika soko la dunia.

Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, mauzo ya nje ya bidhaa yaliongezeka hadi dola za Marekani milioni 788 mwezi Aprili 2026 kutoka dola za Marekani milioni 649.9 mwezi Aprili 2025, kwa kiasi kikubwa yakichangiwa na dhahabu, na bidhaa za viwandani.

Kielelezo 2.7.2: Mauzo ya Nje ya Bidhaa na Huduma

Dola za Marekani Milioni

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania
Tanbihi: p- inamaanisha takwimu za awali

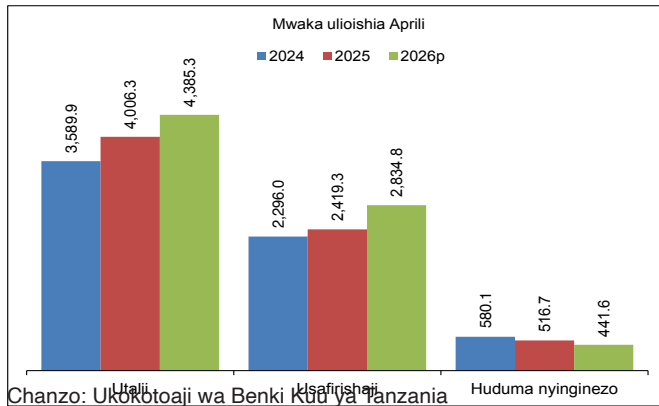
Mapato yatokanayo na utalii, yalichangia asilimia 57 ya mapato ya jumla ya huduma, huku yakiendelea kuwa mchangiaji mkuu wa huduma, na kurekodi ukuaji wa mwaka wa asilimia 10.4 hadi kufikia dola za Marekani milioni 7,661.7 kwa mwaka unaoishia mwezi Aprili 2026 (Kielelezo 2.7.3). Mapato ya utalii yaliongezeka kwa asilimia 9.5 hadi dola za Marekani milioni 4,385.3 yakiakisi ongezeko la wageni wa kimataifa waliowasili, hadi 2,281,340 kutoka 2,162,487 katika mwaka ulioishia Aprili 2025. Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, mapato ya huduma yalifikia dola

za Marekani milioni 525.8 mwezi Aprili 2026, juu zaidi ya dola za Marekani milioni 493.8 mwezi Aprili 2025.

Kielelezo 2.7.3: Mapato ya Huduma kwa Sekta

Dola za Marekani Milioni

Chanzo: Ukurutoaji wa Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Huduma nyinginezo zinajumuisha ujenzi, bima, huduma za fedha, mawasiliano ya simu, komputa na taarifa, ada za matumizi ya mali miliki ya kiakili, huduma za serikali, huduma binafsi, na huduma nyingine za kibiashara.

Uagizaji wa bidhaa na huduma

Ugizaji wa bidhaa na huduma uliongezeka kwa asilimia 15.5 na kufikia dola za Marekani milioni 19,944.6, katika mwaka unaoishia Aprili 2026, kutoka dola za Marekani milioni 17,270.5 katika kipindi kama hicho mwaka 2025. Ukuaji huu kwa kiasi kikubwa ulichangiwa na uagizaji mkubwa wa bidhaa za viwandani, vifaa vya usafiri, mitambo na vifaa vya mitambo, ikiakisi ongezeko la shughuli katika sekta za viwanda, ujenzi na usafirishaji. Hata hivyo, ukuaji huu ulifidiwa kwa sehemu na kupungua kwa uagizaji wa bidhaa za petroli zilizofikia asilimia 14.4 ya jumla ya uagizaji.

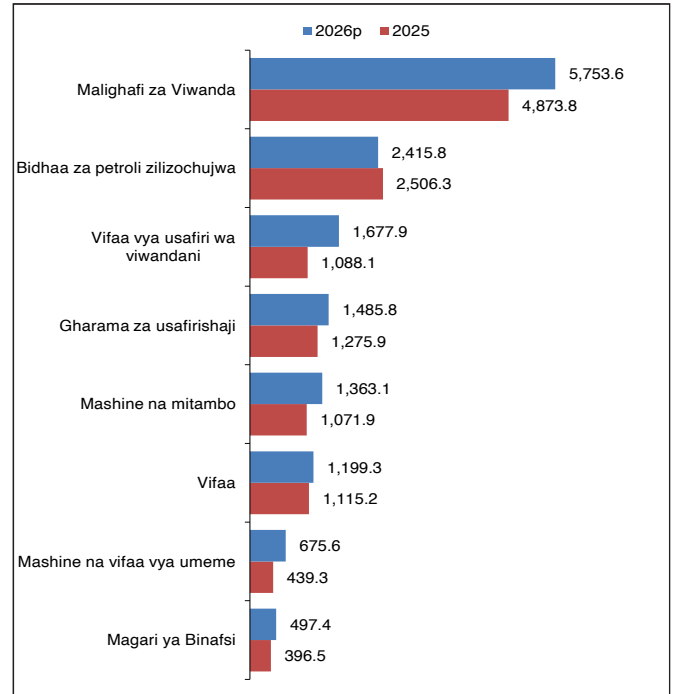
Katika kipindi cha mapitio, uagizaji wa bidhaa za petroli ulipungua kwa asilimia 3.6 kwa ulinganifu wa mwaka kwa mwaka hadi kufikia dola za Marekani milioni 2,415.8, ikiashiria bei ya mafuta katika soko la dunia kuwa chini kiasi ikilinganishwa na vipindi vilivyopita, kabla ya kuongezeka kutokana na migogoro ya kijiopolitiki ya Mashariki ya Kati (Kielelezo 2.7.4).

Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, uagizaji wa bidhaa uliongezeka hadi kufikia dola za Marekani milioni 1,751.3 mwezi Aprili 2026, kutoka dola za Marekani milioni 1,111 mwezi Aprili 2025, kwa kiasi

kikubwa zikichangiwa na uagizaji wa bidhaa mtaji na za viwandani.

Kielelezo 2.7.4: Ulinganifu wa Uagizaji wa Bidhaa na Huduma

Dola za Marekani Milioni

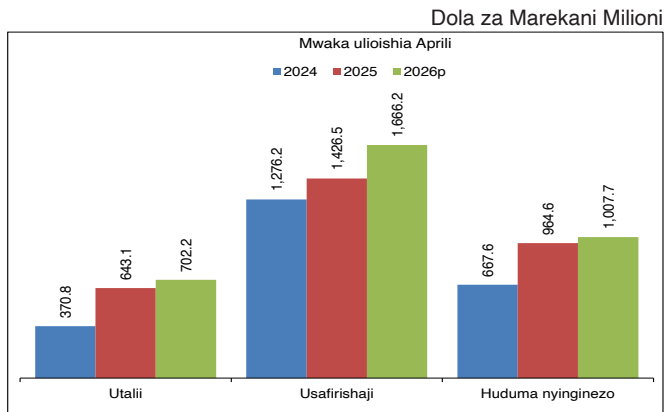
Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi p inamaanisha takwimu za awali.

Malipo ya huduma yaliongezeka kwa asilimia 11.3 hadi kufikia dola za Marekani milioni 3,376.1 katika mwaka ulioishia Aprili 2026, kutoka Dola milioni 3,034.2 zilizorekodiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2025. Ongezeko hili lilichangiwa na kuongezeka kwa malipo ya huduma za usafirishaji mizigo kutoka nje, sambamba na ongezeko la uagizaji wa bidhaa (Kielelezo 2.7.5). Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, malipo ya huduma yalikuwa dola za Marekani milioni 288.5 mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 275.3 mwezi Aprili 2025.

Kielelezo 2.7.5: Malipo ya Huduma

Chanzo:Ukokotoaji wa Benki kuu ya Tanzania
Tanbihi: Huduma nyingine zinajumuisha ujenzi, bima, huduma za kifedha, mawasiliano ya simu, kompyuta na taarifa, ada za matumizi ya mali miliki ya kiakili, huduma za kiserikali, huduma binafsi, na huduma nyingine za kibiashara.

Kwa mwaka ulioishia Aprili 2026, nakisi ya urari ya mapato ya vitega uchumi ilipungua na kufikia dola za Marekani milioni 1,852 kutoka dola za Marekani milioni 1,998.4, katika kipindi kama hicho mwaka 2025. Hali iliyoakisi kupungua kwa malipo yatokanayo na umiliki wa mitaji na riba za mikopo kutoka nje. Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, nakisi hiyo ilikuwa dola za Marekani milioni 132.6 mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 223.7 mwezi Aprili 2025.

Ziada ya urari wa uhamisho wa mali ilipungua hadi dola za Marekani milioni 268.1 katika mwaka ulioishia Aprili 2026 kutoka dola za Marekani milioni 531.9 katika kipindi kama hicho mwaka 2025. Punguzo hili limetokana na kupungua kwa uhamisho wa mapato binafsi. Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, ziada ilifika hadi dola za Marekani milioni 20.2 mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na dola za Marekani milioni 28.9 mwezi Aprili 2025.

3.0 Mwenendo wa Uchumi wa Zanzibar

3.1 Mfumuko wa Bei

Mwezi Aprili 2026, mfumuko wa bei wa jumla ulikuwa asilimia 5, kutoka asilimia 4.3 iliyorekodiwa katika mwezi kama huo mwaka 2025 (Jedwali 3.1.1 na Kielelezo 3.1.1). Ongezeko hilo lilichangiwa zaidi na

kupanda kwa bei za vyakula ikiashiria kuongezeka kwa mahitaji katika masoko ya ndani, sambamba na ongezeko la gharama za usafirishaji kufuatia kupanda kwa bei za mafuta (Kielelezo 3.1.2).

Kwa upande mwingine, mfumuko wa bei wa bidhaa zisizo za vyakula ulipungua hadi asilimia 1.1 kutoka asilimia 4.4 iliyorekodiwa katika mwezi kama huo mwaka 2025. Kupungua huko kulionekana zaidi katika kundi la nyumba, maji, umeme, gesi na nishati nyinginezo (Jedwali 3.1.1). Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, mfumuko wa bei wa jumla uliongezeka hadi asilimia 1.1 mwezi Aprili 2026, ikilinganishwa na asilimia 0.2 iliyorekodiwa mwezi Aprili 2025.

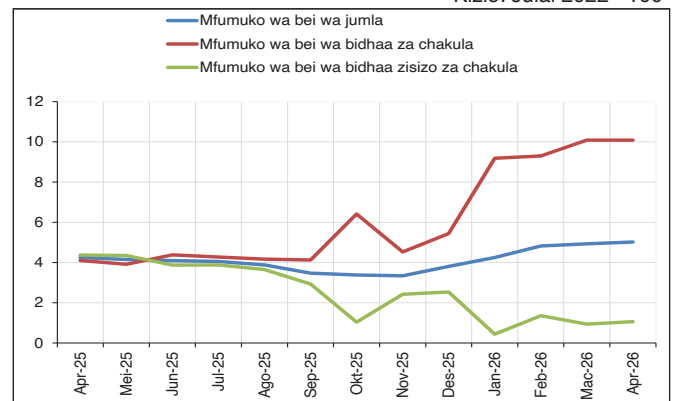
Kielelezo 3.1.1: Mwenendo wa Mfumuko wa Bei

Kundi	Uzito	Mabadiliko kila Mwezi			Mabadiliko kila Mwaka		
		Apr-25	Mac-25	Apr-26	Apr-25	Mac-26	Apr-26
		Asilimia					
Vyakula na vinywaji visiyo na kileo	41.9	0.0	0.7	1.6	4.7	9.9	9.9
Vinywaji vyenye vileo, tumbaku na madawa ya binadamu	0.2	-1.3	0.0	0.0	-0.3	4.4	4.4
Mavazi na viatu	6.3	1.7	0.2	-0.2	3.9	1.6	1.5
Makazi, maji, umeme, gesi na nishati nyingine	25.8	0.0	-0.2	0.8	5.5	-0.4	-0.4
Samani, vifaa vya nyumbani na matengenezo ya kawaida ya nyumba	4.8	0.2	-0.4	0.0	3.4	2.3	2.2
Afya	1.3	0.0	0.0	0.0	0.3	1.4	0.6
Uchukuzi	9.1	0.5	-0.1	1.8	2.2	1.7	2.7
Taarifa na mawasiliano	4.2	-0.3	-0.3	0.0	2.0	-0.2	0.0
Burudani, michezo na utamaduni	1.1	0.3	-0.2	0.0	4.6	3.6	2.6
Elimu	1.6	0.0	-0.3	0.0	2.6	1.6	1.5
Huduma za migahawa na malazi	1.4	0.0	-0.3	0.0	0.6	6.8	6.8
Bima na huduma za fedha	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Huduma binafsi, ulinzi wa kijamii na bidhaa na huduma mbalimbali	1.7	0.5	0.3	0.0	3.6	2.0	1.9
Mfumuko wa bei wa jumla	100.0	0.2	0.3	1.1	4.3	4.9	5.0
Mfumuko wa bei wa bidhaa za chakula	40.5	0.0	0.8	1.7	4.1	10.1	10.1
Mfumuko wa bei wa bidhaa zisizo za chakula	59.5	0.3	-0.2	0.6	4.4	0.9	1.1

Chanzo: Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali, Zanzibar

Jedwali 3.1.1: Mfumuko wa Bei wa Mwaka

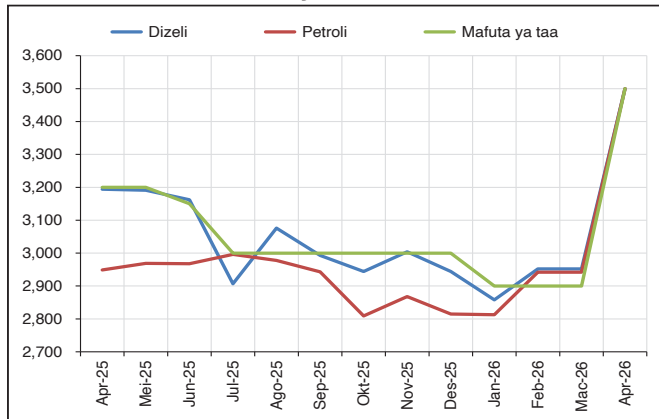
Kizio: Julai 2022 =100

Chanzo: Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali, Zanzibar

Kielelezo 3.1.2: Wastani wa Bei za Rejareja za Mafuta ya Petroli kwa Mwezi

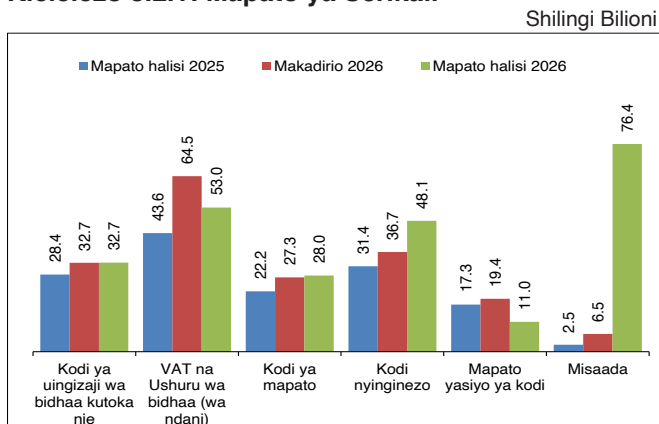

Chanzo: Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali, Zanzibar

3.2 Bajeti ya Serikali

Mwezi Aprili 2026 mapato ya ndani ya Zanzibar pamoja na misaada yalifikia Shilingi bilioni 249.2, juu ya lengo la mwezi kwa asilimia 35. Kati ya kiasi hicho, Shilingi bilioni 172.8 zilikuwa mapato ya ndani, sawa na asilimia 97.1 ya lengo, wakati misaada ilikuwa Shilingi bilioni 76.4. Makusanyo ya kodi yalifikia Shilingi bilioni 161.8, sawa na asilimia 93.6 ya mapato ya ndani, wakati huo huo, mapato yasiyo ya kodi yalifikia Shilingi bilioni 11, sawa na asilimia 56.4 ya lengo (Kielelezo 3.2.1).

Kielelezo 3.2.1: Mapato ya Serikali

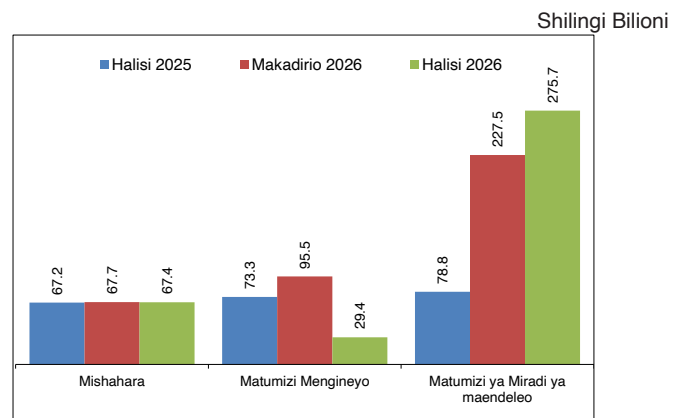

Chanzo: Ofisi ya Rais, Fedha na Mipango, Zanzibar

Tanbihi: Kodi nyingine zinahusisha tozo za hoteli, tozo za wasindikiza wageni, stampu za tozo, tozo za huduma za viwanja vya ndege na bandari, tozo za maendeleo ya barabara na petroli

Mwezi Aprili 2026, matumizi ya serikali yalifikia Shilingi bilioni 372.5, ambapo matumizi ya maendeleo yalikuwa asilimia 74 ya jumla, ikionyesha dhamira ya Serikali katika kuendelea kuwekeza katika miradi ya maendeleo na ukuaji wa uchumi wa muda mrefu. Kati ya matumizi yote ya maendeleo, asilimia 73.2 yalitokana na vyanzo vya ndani. Hivyo, nakisi ya bajeti ilifikia Shilingi bilioni 123.3 na ilifadhiliwa kupitia mikopo ya ndani (Kielelezo 3.2.2).

Kielelezo 3.2.2: Matumizi ya Serikali

Chanzo: Ofisi ya Rais, Fedha na Mipango, Zanzibar

Tanbihi: Matumizi mengine yanahusisha uhamisho wa fedha, malipo ya riba ya deni la ndani, huduma za mfuko mkuu wa serikali na tozo zingine.

3.3 Mwenendo wa Sekta ya Nje

Kwa mwaka unaoishia Aprili 2026, urari wa malipo ya kawaida uliongezeka kwa asilimia 18.5 hadi kufikia dola za Marekani milioni 842 ikilinganishwa na kiasi kilichorekodiwa mwezi kama huo mwaka uliotangulia. Ongezeko hilo lilichangiwa kwa kiasi kikubwa na kuimarika kwa mapato ya huduma, hususan kutoka katika shughuli zinazohusiana na utalii (Jedwali 3.3.1).

Jedwali 3.3.1: Urari wa Malipo

Maelezo	Dola za Marekani Milioni					
	Apr-25	Mac-26	Apr-26 ^p	Mwaka unaoishia Aprili 2025	2026 ^p	Ongezeko/Upungufu (Asilimia)
Urari wa bidhaa (halisi)	-44.2	-58.5	-50.1	-492.6	-598.9	21.6
Zilizouzwa nje	1.5	7.8	7.4	33.8	64.1	89.8
Zilizonunuliwa kutoka nje	45.7	66.3	57.5	526.4	663.0	26.0
Urari wa huduma (halisi)	53.7	96.7	52.0	1,187.5	1,432.3	20.6
Mapato	61.7	108.9	64.0	1,287.7	1,553.8	20.7
Malipo	7.9	12.2	12.0	100.2	121.5	21.3
Urari wa bidhaa na huduma (halisi)	9.6	38.2	1.9	694.9	833.3	19.9
Bidhaa na huduma zilizouzwa nje	63.2	116.7	71.4	1,321.5	1,617.9	22.4
Bidhaa na huduma zilizonunuliwa kutoka nje	53.6	78.5	69.5	626.6	784.6	25.2
Urari wa mapato ya msingi (halisi)	0.5	1.1	1.4	13.7	7.6	-44.9
Yaliyoingia	0.6	1.3	1.5	19.7	9.2	-53.3
Yaliyotoka	0.2	0.2	0.1	6.0	1.7	-72.5
Urari wa uhamishaji Mali (halisi)	0.1	0.2	0.3	1.7	1.1	-33.0
Iliyoingia	0.1	0.3	0.4	3.3	1.7	-47.6
Iliyotoka	0.1	0.1	0.1	1.6	0.6	-62.9
Urari wa bidhaa, huduma na uhamishaji mali	10.1	39.5	3.6	710.2	842.0	18.5

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania, benki na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Tanbihi: p inaashiria Takwimu za awali; fob, 'Mzigo ndani ya chombo.

Mauzo ya nje

Mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi yaliongezeka kwa asilimia 22.4 na kufikia dola za Marekani milioni 1,617.9 kwa mwaka unaoishia Aprili 2026, kwa kiasi kikubwa yakichangiwa na mapato ya huduma na karafuu (Jedwali 3.3.1). Mapato ya huduma yaliendelea kuchangia sehemu kubwa zaidi, yakiwa asilimia 96 ya jumla ya mauzo ya nje ya bidhaa na huduma, na kurekodi ongezeko la asilimia 20.7 kwa mwaka kwa kiasi kikubwa ikichangiwa na ongezeko la idadi ya watalii, iliyoongezeka kwa asilimia 21.7 na kufikia watalii 944,056. Vilevile, mauzo ya bidhaa nje ya nchi yaliongezeka kwa asilimia 89.8, yakiasi ongezeko la thamani ya mauzo ya karafuu (Jedwali 3.3.2).

Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, mauzo ya nje ya bidhaa na huduma yaliongezeka hadi dola za Marekani milioni 71.4 mwezi Aprili 2026 kutoka dola za Marekani milioni 63.2 zilizorekodiwa mwaka 2025.

Jedwali 3.3.2: Uuzaji wa Bidhaa

Maelezo	Uniti	Dola za Marekani Milioni					
		Apr-25	Mac-26	Apr-26 ^p	Mwaka unaoishia Aprili 2025	2026 ^p	Ongezeko/Upungufu (Asilimia)
Mauzo ya nje ya bidhaa za asili							
Karafuu							
Thamani	000' ya USD	662.7	5,127.0	4,173.8	3,328.2	38,654.7	---
Kiasi	000' kwa Tani	0.2	0.7	0.6	0.7	5.7	---
Bei kwa Unit	USD/Tani	3,050.4	6,844.5	6,862.1	4,829.9	6,778.9	40.4
Mauzo ya nje ya bidhaa zisizo za asili							
Mwani							
Thamani	000' ya USD	347.9	21.3	28.5	3,654.6	1,422.5	-61.1
Kiasi	000' kwa Tani	0.7	0.0	0.1	6.5	2.6	-60.1
Bei kwa unit	USD/Tani	522.3	525.3	525.3	561.1	547.1	-2.5
Bidhaa za viwandani	000' ya USD	110.0	925.2	878.0	14,693.4	11,131.3	-24.2
Bidhaa za samaki	000' ya USD	232.1	71.9	80.5	1,570.9	642.1	-59.1
Mauzo ya nje ya nchini kwa bidhaa nyingine	000' ya USD	474.8	1,663.2	2,198.7	10,519.8	12,242.1	16.4
Jumla Ndogo	000' ya USD	1,164.8	2,681.6	3,185.7	30,438.7	25,438.0	-16.4
Jumla Kuu	000' ya USD	1,827.5	7,808.6	7,359.5	33,766.9	64,092.7	89.8

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Uagizaji wa bidhaa na huduma

Uagizaji wa bidhaa na huduma uliongezeka kwa asilimia 25.2 na kufikia dola za Marekani milioni 784.6 katika kipindi cha mapitio ikilinganishwa na kipindi kama hicho mwaka uliopita (Jedwali 3.3.1). Ongezeko hili lilichangiwa zaidi na uagizaji wa bidhaa, hususan bidhaa za mitaji na bidhaa za matumizi ya kawaida. Uagizaji wa bidhaa za mitaji uliongezeka kwa kiasi kikubwa ukiakisi utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Aidha, ongezeko la uagizaji wa bidhaa za matumizi lilichangiwa zaidi na kuongezeka kwa uagizaji wa chakula na vinywaji kwa matumizi ya kaya, pamoja na vifaa vya usafirishaji visivyo vya viwandani (Jedwali 3.3.3).

Kwa ulinganifu wa mwezi kwa mwezi, uagizaji wa bidhaa na huduma ulifikia dola za Marekani milioni 57.5 mwezi Aprili 2026, kutoka dola za Marekani milioni 45.7 zilizorekodiwa mwezi Aprili 2025.

Jedwali 3.3.3: Uagizaji wa Bidhaa

Dola za Marekani Milioni

Maelezo	Apr-25	Mac-26	Apr-26 ^a	Mwaka unaoishia Aprili		Ongezeko/U pungufu (Asilimia)
				2025	2026 ^b	
Bidhaa za mtaji	4.8	22.6	15.2	66.1	160.6	---
Mitambo na vifaa vya kimitambo	1.9	5.6	4.6	24.4	49.3	---
Vifaa vya usafirishaji kiwandani	1.3	10.3	5.4	21.5	56.0	---
Mashine na vifaa vya umeme	1.0	5.3	3.9	13.7	41.4	---
Bidhaa nyingine za mtaji	0.7	1.3	1.3	6.3	13.9	---
Bidhaa za uzalishaji wa kati	35.3	34.9	33.4	391.2	402.1	2.8
Vifaa vya viwandani	11.8	17.9	16.5	118.8	186.6	57.0
Ambazo ni chuma na bidhaa zinazotokana navyo	2.2	3.5	3.3	22.2	36.9	66.2
Plastiki na bidhaa zake	0.7	1.4	1.4	7.4	15.5	---
Mbolea	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-47.9
Nishati na mafuta	13.3	9.6	7.8	159.1	105.1	-34.0
ambazo ni bidhaa safi za mafuta	13.3	9.6	7.8	157.5	105.0	-33.4
Vifaa	1.3	2.6	2.9	16.3	31.5	92.8
Chakula na vinywaji kwa matumizi ya viwandani	7.6	3.8	5.0	76.2	64.3	-15.6
ambazo ni nafaka ya ngano	2.2	1.3	1.7	24.7	21.3	-13.8
Mafuta ya kula	3.4	1.5	2.1	32.7	28.6	-12.4
Sukari kwa Matumizi ya Viwandani	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	61.1
Magari ya matumizi ya nyumbani	1.2	1.0	1.2	20.8	14.7	-29.0
Bidhaa za matumizi ya mwisho	5.6	8.8	9.0	69.1	100.3	45.1
Chakula na vinywaji vinavyotumika hasa kwa matumizi ya nyumbani	1.3	1.7	1.6	17.3	18.4	5.9
Vifaa vya usafirishaji visivyo vya viwandani	0.2	0.2	0.3	2.2	3.0	37.6
ambazo ni pikipiki na baiskeli zilizowekwa na mota ndogo ya ziada	0.1	0.1	0.1	0.8	1.1	35.6
Bidhaa nyingine za matumizi ya mwisho	4.1	6.1	6.8	49.5	75.2	52.0
ambazo ni bidhaa za dawa	0.4	0.1	0.1	3.7	1.7	-53.2
Dawa za kusa wadudu na bidhaa zinazofanana	0.0	0.1	0.1	0.5	0.7	58.4
Sabuni na dawa za kusafisha	0.4	0.6	0.6	4.4	6.8	53.0
Vitambaa na Mavazi	0.4	0.6	0.6	5.6	7.0	25.2
Viatu na bidhaa nyingine	0.2	0.4	0.3	2.7	3.9	45.2
Karatasi na bidhaa zake	0.2	0.1	0.1	1.9	1.5	-22.0
Jumla (f.o.b)	45.7	66.3	57.5	526.4	663.0	26.0

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na uchambuzi wa Benki Kuu ya Tanzania.

Tanbihi: p inaashiria takwimu za awali; "---", badiliko linalozidi asilimia 100; f.o.b Mzigo ndani ya chombo

VIAMBATISHO

Jedwali A1: Viashiria vya Kiuchumi

		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^f	2025 ^p
Ukuaji wa Pato la Taifa na Mfumuko wa bei									
1.1 Ukuaji wa Pato la Taifa kwa Bei za Miaka Husika	Asilimia	4.4	8.5	8.1	7.4	9.4	10.5	10.2	na
1.2 Ukuaji halisi wa Pato la Taifa	Asilimia	7.0	6.9		4.8	4.7	5.1	5.5	6.0
1.3 Wastani Pato kwa Kila Mtu kwa bei za miaka inayohusika	'000' sh	2,356.5	2,479.3	2,597.7	2,705.4	2,854.1	3,058.8	3,234.9	na
1.4 Wastani Pato kwa Kila Mtu kwa bei za miaka inayohusika	Dola ya Marekani	1,041.0	1,083.5	1,126.7	1,171.6	1,233.1	1,263.1	1,239.2	na
1.5 Kasi ya Upandaji wa Bei	Asilimia	3.5	3.4	3.3	3.7	4.3	3.8	3.1	3.3
1.6 Uwiano wa Akiba kwa Pato halisi la Taifa	Asilimia	18.7	18.6	16.5	17.3	19.7	21.2	25.8	na
Takwimu za Kifedha na Riba									
2.1 Ukuaji wa Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	Asilimia	4.5	9.6	5.7	15.5	11.6	14.1	11.1	24.7
2.2 Ukuaji wa Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)	Asilimia	3.8	11.8	8.2	17.6	12.1	11.9	9.2	28.5
2.3 Ukuaji wa Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	Asilimia	5.1	13.7	7.5	23.1	7.5	8.7	11.2	30.2
2.4 Ukuaji Fedha ya msingi (M0)	Asilimia	0.6	6.8	-4.0	17.3	15.8	3.7	19.1	20.7
2.5 Ukuaji wa Mikopo kwa Sekta Binafsi	Asilimia	4.9	11.1	3.1	10.0	22.5	17.3	12.4	23.6
2.6 Uwiano wa Mikopo kwa Sekta Binafsi kwa pato la taifa ¹	Asilimia	14.3	14.6	14.0	14.3	16.0	17.0	17.4	21.6
2.7 Uwiano wa Mikopo kwa sekta binafsi kwa mikopo yote	Asilimia	79.8	83.5	77.7	74.4	72.9	73.9	75.9	77.9
2.8 Riba za Amana za miezi 12	Asilimia	8.8	8.8	8.3	8.3	8.5	8.7	9.2	9.6
2.9 Riba za dhamana za serkali kwa ujumla	Asilimia	6.4	7.7	4.4	4.8	4.7	7.3	10.7	8.7
2.10 Riba ya mikopo ya muda mrefu hadi miaka mitano (3-5 years)	Asilimia	17.4	16.6	16.2	16.0	15.7	15.6	15.3	14.4
Mizania ya Malipo na Nchi za Nje									
3.1 Bidhaa Zilizozwa Nje	Dola ya Marekani	4,292.7	5,377.6	6,371.7	6,756.2	7,223.8	7,696.6	9,121.6	10,293.6
3.2 Bidhaa Zilazoagizwa kutoka Nje ya Nchi	Dola ya Marekani	-8,519.7	-8,615.2	-7,831.7	-10,003.4	-14,208.7	-13,728.9	-14,195.6	-14,787.7
3.3 Urari wa Biashara	Dola ya Marekani	-4,227.0	-3,237.5	-1,460.0	-3,247.1	-6,984.9	-6,032.3	-5,074.0	-4,494.2
3.4 Urari wa Malipo ya Kawaida	Dola ya Marekani	-2,308.7	-1,340.2	-1,458.5	-2,374.3	-5,482.2	-2,960.6	-2,379.8	-2,015.2
3.5 Urari wa malipo yote	Dola ya Marekani	-784.0	587.0	-764.9	1,852.1	-988.4	52.3	70.1	968.9
3.6 Akiba za Fedha za Kigeni	Dola ya Marekani	5,044.6	5,567.6	4,767.7	6,386.0	5,177.2	5,450.1	5,546.9	6,329.0
3.7 Akiba ya fedha za kigeni (miezi)	Miezi	4.9	6.4	5.6	6.6	4.7	4.5	4.5	4.9
3.8 Kiwango cha kubadili fedha:									
Wastani wa mwaka	Thamani ya Tsh/Dola	2,263.8	2,288.2	2,294.1	2,297.8	2,303.1	2,382.1	2,597.4	2,537.6
Mwisho wa kipindi	Thamani ya Tsh/Dola	2,281.2	2,287.9	2,298.5	2,297.6	2,308.9	2,501.4	2,374.7	2,450.2
		2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Mwenendo wa Mapato na Matumizi									
4.1 Uwiano wa mapato ya ndani kwa Pato la Taifa ¹	Asilimia	14.8	14.3	15.0	13.7	14.9	15.0	14.7	15.6
4.2 Uwiano wa misaada kwa Pato la Taifa ¹	Asilimia	0.8	0.4	0.7	0.5	0.4	0.3	0.3	0.4
4.3 Uwiano wa Matumizi ya kawaida kwa Pato la Taifa ¹	Asilimia	10.2	10.7	10.1	9.9	9.8	11.0	10.8	11.9
4.4 Uwiano wa matumizi ya maendeleo kwa Pato la Taifa ¹	Asilimia	6.6	6.5	7.1	7.8	9.2	7.4	7.2	6.9
4.5 Uwiano wa nakisi isiyo jumlisha misaada kwa Pato la Taifa ¹	Asilimia	-2.1	-2.9	-2.2	-4.0	-4.1	-3.4	-3.3	-3.2
4.6 Uwiano wa nakisi ya Jumla kwa Pato la Taifa ^{1,2}	Asilimia	-1.9	-3.3	-1.9	-4.0	-3.6	-3.1	-3.1	-3.0
Deni la nje	Dola Milion	20,503.0	21,920.9	22,952.7	25,519.3	27,832.5	30,252.7	31,950.9	34,765.3
5.1 Mikopo iyoopokelewa	Dola Milion	18,765.1	20,029.3	20,958.4	23,250.9	25,392.8	27,889.3	30,416.1	34,053.0
5.2 Riba ambayo haijapwa	Dola Milion	1,737.9	1,891.7	1,994.3	2,268.4	2,439.7	2,363.4	1,534.8	712.3

Chanzo: Wizara ya Fedha; Benki Kuu ya Tanzania; na Mamlaka ya Mapato Tanzania

Tanbihi: ¹Imetolewa kwa kuzingatia Pato la Tifa kwa bei za miaka husika; ²inajumuisha misaada, matumizi yaliyochelewa (expenditure float) n.a-hapatikani, p- ni takwimu za muda.

Jedwali A2: Mwenendo wa Mapato na Matumizi ya Serikali – Tanzania Bara

Shilingi Milioni

	Bajeti ya 2025/26	Julai 2025 - Machi 2026		Machi 2026	
		Makadirio	Halisi	Makadirio	Halisi
Mapato ya ndani (yakijumuisha Mamlaka za Serikali za Mitaa)	40,466,131.4	29,776,224.0	31,406,077.1	3,534,728.1	3,836,869.9
Mapato ya Serikali Kuu	36,857,734.1	28,499,534.0	30,182,828.6	3,387,366.0	3,703,277.1
Mapato yatokanayo na kodi	32,175,999.8	23,799,789.0	26,037,562.4	2,994,935.9	3,317,521.8
Ushuru wa forodha	11,562,965.6	8,698,522.4	9,210,996.7	941,105.9	1,093,167.5
Kodi ya bidhaa na huduma	7,016,470.7	4,980,549.4	4,809,820.0	538,795.0	494,550.9
Kodi ya mapato	11,367,876.5	8,371,957.6	10,313,985.3	1,320,902.1	1,547,795.4
Kodi nyingine	4,887,699.8	1,748,759.6	1,702,760.4	194,132.9	182,008.0
Mapato yasiyotokana na kodi	4,681,734.3	4,699,745.0	4,145,266.2	392,430.1	385,755.3
Mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa	1,680,506.8	1,276,690.0	1,223,248.5	147,362.1	133,592.8
Jumla ya matumizi ¹	48,774,989.1	36,263,699.3	35,334,852.3	4,190,992.9	4,273,412.0
Matumizi ya kawaida	31,281,255.8	22,903,228.9	22,928,488.7	2,584,704.1	2,545,340.0
Mishahara	10,917,466.8	9,789,839.3	9,842,549.6	1,108,942.1	1,128,371.0
Malipo ya riba za mikopo	6,493,715.4	4,986,600.1	4,149,292.4	636,796.9	379,054.8
Ya ndani	3,697,288.1	2,855,957.2	2,718,277.2	351,379.5	236,124.0
Ya nje	2,796,427.3	2,130,642.9	1,431,015.1	285,417.3	142,930.7
Matumizi mengine ya kawaida	7,088,606.6	8,126,789.4	8,936,646.7	838,965.2	1,037,914.2
Matumizi ya maendeleo	17,493,733.4	13,360,470.4	12,406,363.6	1,606,288.8	1,728,072.0
Fedha za ndani	12,117,828.4	9,225,457.1	9,570,159.6	920,569.9	989,424.6
Fedha za nje	5,375,904.9	4,135,013.3	2,836,204.0	685,718.9	738,647.4
Nakisi ya bajeti bila ya misaada	-8,308,857.7	-6,487,475.3	-3,928,775.2	-656,264.8	-436,542.1
Misaada	1,069,884.4	707,939.0	712,072.9	70,183.3	192,467.2
Ya bajeti	113,796.3	0.0	0.0	0.0	0.0
Ya miradi	846,976.2	580,913.6	639,428.7	57,367.5	169,398.6
Ya kisékta	109,111.9	127,025.4	72,644.2	12,815.9	23,068.6
Nakisi ya bajeti ikijumuisha misaada	-6,401,157.9	-5,779,536.4	-3,216,702.3	-586,081.5	-244,075.0
Marekebisho (Adjustments to cash and other items (net))	0.0	0.0	-1,147,091.0	0.0	-189,071.0
Balansi ya jumla	-7,238,973.3	-5,193,454.9	-4,363,793.3	-586,081.5	-433,146.0
Ugharamiaji wa nakisi ya bajeti	7,238,973.3	5,779,536.4	4,363,793.3	586,081.5	433,146.0
Ufadhili kutoka nje halisi	4,286,343.5	2,570,874.1	2,440,816.2	450,262.8	768,060.2
Mikopo	5,966,414.1	5,473,154.8	4,546,070.1	731,352.1	867,091.9
Mikopo ya bajeti	1,627,221.4	149,604.7	1,143,646.0	0.0	0.0
Mikopo ya miradi	4,339,192.6	5,323,550.0	3,402,424.1	731,352.1	867,091.9
ambayo: Mikopo ya masharti ya kibiashara	2,629,011.8	1,977,099.9	1,347,180.8	168,136.8	369,569.4
Mikopo ya kisékta	80,624.2	80,624.2	68,887.9	52,320.3	48,657.9
Marejesho ya mitaji ya mikopo ya nje	-4,389,706.5	-2,982,904.8	-2,174,141.8	-333,409.6	-147,689.5
Ufadhili wa ndani halisi ²	2,952,629.8	3,208,662.2	1,922,977.1	135,818.7	-334,914.2
Mikopo kutoka benki na vyanzo vingine	2,952,629.8	3,208,662.2	1,922,977.1	135,818.7	-334,914.2
Mikopo ya benki	2,466,103.9	2,679,948.0	199,027.6	113,438.9	-181,101.9
Mikopo toka vyanzo vingine (baada ya marejesho ya mitaji ya mikopo)	486,526.0	528,714.3	1,723,949.5	22,379.8	-153,812.2
Mikopo ya ndani (rollover)	3,325,556.5	1,742,320.2	2,132,650.8	332,334.8	357,754.2
Kulipa mitaji ya mikopo ya ndani	-3,325,556.5	-1,742,320.2	-2,132,650.8	-332,334.8	-357,754.2

Chanzo: Wizara ya Fedha

Note: ¹ Hajajumuisha marejesho ya mitaji ya mikopo na matumizi yaliyochelewa (expenditure float); ² Thamani chanya ina maana ya ufadhili, na thamani hasi ina maana ya malipo au ongezeko la amana

Jedwali A3: Tathimini za Amana

Kipengele	Shilingi Bilioni												
	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25	Sep-25	Okt-25	Nov-25	Des-25	Jan-26	Feb-26	Mac-26	Apr-26
Rasilimali halisi za nje	14,658.6	14,028.1	15,509.5	15,726.1	15,766.0	15,896.7	15,715.4	16,298.6	15,286.5	15,950.0	15,749.5	15,245.6	14,553.5
Rasilimali halisi za nje za Benki Kuu	12,273.9	11,844.6	13,623.0	13,884.0	13,933.2	14,467.3	13,334.3	13,892.1	13,707.3	13,987.7	14,089.2	13,916.0	13,066.6
Rasilimali halisi za nje za mabanki	2,384.7	2,183.6	1,886.5	1,842.1	1,832.8	1,429.3	2,381.1	2,406.5	1,579.1	1,962.3	1,660.3	1,329.6	1,486.8
Rasilimali halisi za ndani	38,679.1	39,313.4	39,973.8	40,565.0	41,689.9	41,957.4	44,073.3	44,560.0	45,702.6	46,155.7	47,319.8	49,001.1	50,538.4
Madai ya ndani	51,989.3	52,813.1	52,139.4	52,548.3	54,561.2	54,854.2	56,509.3	57,629.3	57,229.9	57,872.1	58,896.1	59,877.3	61,722.8
Madai halisi kwa Serikali Kuu	13,233.5	13,021.1	11,590.4	11,576.1	13,030.4	12,854.4	14,122.4	14,243.8	12,626.9	12,700.8	12,841.9	12,660.8	13,803.5
Mikopo kwa sekta binafsi	38,755.8	39,792.0	40,549.0	40,972.2	41,530.9	41,999.9	42,386.9	43,355.5	44,603.1	45,171.4	46,054.2	47,216.5	47,919.3
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	53,337.7	53,341.5	55,483.3	56,291.1	57,455.9	57,854.0	59,788.6	60,858.6	60,989.1	62,105.7	63,069.3	64,246.7	65,091.9
Fedha zilizo kwenye mzunguko	7,024.1	7,438.9	7,874.8	8,122.1	8,036.4	7,730.8	8,410.1	8,545.0	8,492.1	8,102.1	8,151.8	8,078.3	8,107.1
Amana za hundi	25,951.5	25,031.6	25,988.3	26,155.4	27,442.8	28,352.1	29,032.2	28,992.7	29,049.1	30,023.9	30,521.3	31,188.5	32,154.3
Amana za akiba na muda maalumu	20,962.1	20,871.0	21,620.3	22,013.5	21,976.7	21,771.2	22,346.4	23,320.9	23,447.8	23,979.7	24,396.2	24,979.9	24,830.5
Fedha taslim (M0)	11,878.9	11,800.7	12,451.7	13,423.8	13,537.9	13,717.6	15,068.7	15,135.7	14,508.3	15,225.1	14,990.0	14,998.9	15,670.5
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)	53,337.7	53,341.5	55,483.3	56,291.1	57,455.9	57,854.0	59,788.6	60,858.6	60,989.1	62,105.7	63,069.3	64,246.7	65,091.9
Amana za fedha za kigeni (FCD)	13,846.3	13,543.4	13,769.3	13,653.2	13,696.3	13,337.2	13,882.1	14,056.5	13,255.7	14,103.2	14,569.7	14,998.4	14,989.0
Amana za fedha za kigeni (Dola milioni)	5,169.1	5,045.8	5,286.6	5,369.8	5,560.2	5,462.9	5,662.4	5,768.4	5,410.2	5,600.8	5,730.6	5,809.8	5,764.1
Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)	39,491.4	39,798.1	41,714.0	42,637.9	43,759.6	44,516.8	45,906.5	46,802.2	47,733.4	48,002.5	48,499.6	49,248.3	50,102.9
Amana za akiba na muda maalum zilizo katika shilingi ya Kitanzania	15,478.3	15,583.2	16,060.1	16,406.3	16,357.2	16,600.4	16,848.4	17,618.1	17,919.5	18,229.5	18,541.9	19,071.4	18,951.4
Ujazi wa fedha, kwa tafsiri finyu (M1)	24,013.1	24,214.9	25,653.9	26,231.6	27,402.4	27,916.4	29,058.1	29,184.1	29,813.8	29,773.0	29,957.7	30,176.9	31,151.6
Fedha zilizo kwenye mzunguko	7,024.1	7,438.9	7,874.8	8,122.1	8,036.4	7,730.8	8,410.1	8,545.0	8,492.1	8,102.1	8,151.8	8,078.3	8,107.1
Amana za hundi	16,989.0	16,776.0	17,779.1	18,109.4	19,366.0	20,185.6	20,648.0	20,639.0	21,321.7	21,670.9	21,805.9	22,098.5	23,044.5

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A4: Muundo wa Viwango vya Riba

Kipengele	2025											2026		Asilimia
	Apr	Mei	Jun	Jul	Ago	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mac	Apr	
A: Riba za mikopo/amana zilizo katika shilingi														
1. Riba katika soko la fedha baina ya mabengi														
Siku 1 (<i>Overnight</i>)	7.90	7.95	7.93	6.62	6.15	6.29	6.45	6.08	6.00	6.13	6.01	6.17	6.15	
Siku 2-7	7.98	7.96	7.96	7.43	6.52	6.43	6.29	6.19	6.30	6.34	6.31	6.25	6.18	
Siku 8-14	8.08	8.28	8.12	7.57	6.71	6.93	6.92	6.84	6.26	6.74	6.83	6.53	6.33	
Siku 15-30	8.37	8.35	6.95	7.12	6.87	7.35	7.07	7.23	6.40	7.06	6.96	6.85	6.79	
Siku 31-60	8.53	8.53	8.53	8.53	6.90	7.50	7.28	7.00	7.20	7.23	7.00	7.20	6.92	
Siku 61-90	9.11	9.14	9.14	9.14	9.14	9.14	9.14	7.00	8.11	9.96	7.00	8.50	7.12	
Siku 91-180	12.00	12.00	12.00	11.39	7.00	7.00	9.75	8.89	8.89	6.75	7.00	8.07	8.77	
Zaidi ya siku 180	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	10.93	12.00	12.00	12.00	
Riba ya jumla	8.00	7.98	7.94	7.35	6.48	6.45	6.38	6.30	6.29	6.40	6.34	6.32	6.26	
2. Riba ya mikopo ya siku 1 kati ya mabengi na														
	8.00	8.00	8.00	7.75	7.75	7.75	7.75	7.75	7.75	7.75	7.75	7.75	7.75	
3. Riba ya mikopo ya muda mfupi toka kwa														
	5.30	5.30	5.30	5.30	5.30	4.79	4.79	4.79	5.75	5.75	5.75	5.75	5.75	
4. Riba ya mikopo ya muda mfupi kwa														
	7.21	7.21	7.21	5.77	5.78	5.76	5.76	5.77	5.75	5.75	5.75	5.75	5.75	
5. Riba ya dhamana za serikali														
Siku 35	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.20	5.94	5.64	5.38	5.36	4.75	4.20	3.81	
Siku 91	7.50	7.50	7.50	7.46	7.36	6.81	6.21	6.08	5.93	5.73	4.97	4.23	4.02	
Siku 182	8.47	8.24	8.24	8.24	7.46	6.56	6.41	5.92	5.91	5.85	5.85	5.69	5.46	
Siku 364	8.92	8.92	8.92	8.13	6.79	5.99	6.00	6.45	6.24	6.21	6.20	5.80	5.72	
Riba ya jumla	8.86	8.89	8.89	8.13	6.83	6.03	6.27	6.25	5.87	5.89	5.68	5.21	5.06	
6. Riba za hati fungani za serikali														
Miaka miwili	12.08	12.08	12.08	12.17	12.17	12.17	10.05	10.05	10.05	10.05	10.05	8.36	8.36	
Miaka mitano	13.14	12.94	12.94	13.18	13.18	12.48	12.48	10.54	10.54	10.54	10.54	10.54	9.54	
Miaka saba	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	9.71	
Miaka kumi	14.26	14.26	14.26	13.74	13.74	13.74	12.45	12.45	12.45	11.30	11.30	11.30	9.40	
Miaka kumi na tano	14.63	14.63	14.63	14.63	13.91	13.91	13.91	12.08	12.08	12.08	10.78	10.78	10.78	
Miaka ishirini	15.11	15.11	14.50	14.50	14.50	13.55	13.55	13.55	12.02	12.02	12.02	10.71	10.71	
Miaka ishirini na tano	15.84	15.29	14.80	14.80	14.42	13.19	13.19	13.19	13.19	13.19	11.99	11.99	11.99	
7. Riba inayotumika kutathmini dhamana														
	8.50	8.50	8.50	8.25	8.25	8.25	8.25	8.25	8.25	8.25	8.25	8.25	8.25	
8. Riba za amana za akiba														
	2.89	2.52	2.90	2.90	2.90	2.92	2.93	2.88	3.02	2.94	2.98	2.89	2.91	
9. Riba za jumla za amana za muda maalum														
Mwezi 1	7.94	10.47	9.90	11.50	10.70	9.65	9.10	9.31	9.35	8.96	9.10	8.65	9.06	
Miezi 2	8.78	9.25	9.85	10.75	10.07	9.28	10.09	9.67	9.34	9.56	9.16	9.34	9.67	
Miezi 3	9.43	9.85	11.12	10.19	8.59	9.61	9.38	9.42	9.70	9.43	9.03	9.56	9.01	
Miezi 6	9.36	9.82	10.28	10.28	10.44	10.12	10.06	10.01	9.96	10.20	10.26	10.51	10.35	
Miezi 12	9.27	9.72	9.79	9.88	9.99	9.84	9.21	10.02	9.58	9.70	9.82	9.60	9.81	
Miezi 24	6.66	7.49	6.95	5.99	7.16	7.63	7.05	7.92	7.21	7.11	7.35	7.03	8.20	
10. Riba za amana kwa wateja wakubwa	10.52	10.64	11.21	10.72	10.99	11.05	11.22	11.67	11.66	11.74	11.48	11.57	11.37	
11. Wastani wa riba za mikopo														
Muda mfupi (Hadi mwaka 1)	16.15	15.96	15.69	15.51	15.64	15.52	15.50	15.53	15.46	15.49	15.41	15.45	15.31	
Muda wa kati (Mwaka 1 hadi 2)	16.33	16.35	16.49	16.41	16.45	16.26	16.42	16.42	16.42	16.73	16.70	16.53	17.19	
Muda wa kati (Miaka 2 hadi 3)	15.25	15.24	15.38	15.22	15.01	15.19	15.13	15.18	15.43	14.97	15.27	15.31	15.63	
Muda mrefu (Miaka 3 hadi 5)	13.88	14.19	14.35	14.39	14.02	14.26	14.24	14.43	14.29	14.05	13.96	13.95	14.56	
Muda mrefu (Zaidi ya Miaka 5)	14.19	14.17	14.25	14.28	14.22	14.66	14.68	14.79	14.61	14.24	14.20	14.30	13.96	
12. Riba za mikopo kwa wateja wakubwa	12.88	12.99	12.68	12.56	12.72	12.84	12.40	12.61	12.38	12.25	12.19	12.21	12.56	
B: Fedha za kigeni														
1. Riba za amana														
Amana za akiba	0.53	1.33	0.89	0.83	0.93	0.98	1.75	0.57	0.87	0.77	0.70	1.22	1.68	
Riba za jumla za amana za muda maalum	2.94	3.65	3.60	3.75	4.11	3.94	4.17	4.03	3.67	4.18	4.29	4.26	4.41	
Mwezi 1	2.43	2.46	2.47	2.50	2.46	2.46	2.44	2.45	2.45	2.52	2.45	2.47	3.42	
Miezi 2	2.08	3.54	3.52	3.02	4.02	4.98	4.93	6.12	2.96	4.97	4.85	4.84	3.91	
Miezi 3	3.62	3.53	3.03	4.31	4.98	2.56	4.55	2.87	4.92	4.95	4.94	4.69	4.87	
Miezi 6	3.55	4.61	4.92	4.94	4.60	5.10	5.05	5.25	4.82	4.66	4.80	4.97	5.03	
9 months	3.01	4.10	4.06	4.00	4.47	4.61	3.86	3.47	3.19	3.82	4.43	4.35	4.83	
Miezi 12	8.89	8.81	8.70	8.82	8.59	8.43	8.71	8.52	8.61	8.57	8.61	8.70	8.96	
Muda mfupi (Hadi mwaka 1)	9.97	9.99	9.93	9.91	9.89	9.89	9.88	9.89	9.91	10.00	10.00	10.00	10.07	
Muda wa kati (Mwaka 1 hadi 2)	8.16	8.39	8.22	8.23	8.11	7.49	7.73	7.65	7.68	7.68	7.72	7.69	8.82	
Muda wa kati (Miaka 2 hadi 3)	8.23	8.49	6.88	7.03	7.16	7.25	7.43	7.49	8.31	8.35	8.23	8.19	8.64	
Muda mrefu (Miaka 3 hadi 5)	8.36	8.17	9.43	9.42	9.30	9.16	9.23	9.30	8.50	8.64	8.83	9.09	9.19	
Muda mrefu (zaidi ya miaka 5)	9.70	9.01	9.06	9.52	8.49	8.35	9.28	8.28	8.66	8.17	8.28	8.50	8.09	

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A5: Mizania ya Malipo ya Nje

Dola za Marekani Milioni

	2020	2021	2022	2023	2024 ^r	2025 ^p
A. Urari wa Malipo ya Kawaida	-1,458.5	-2,374.3	-5,482.2	-2,960.6	-2,379.8	-2,049.4
Bidhaa: Zilizouzwa nje ya nchi (f.o.b)	6,371.7	6,756.2	7,223.8	7,696.6	9,121.6	10,262.9
Bidhaa asilia	808.1	627.9	766.5	953.3	1,473.3	1,491.9
Bidhaa zisizo asilia	5,253.3	5,763.0	6,058.4	6,321.6	7,228.8	8,464.5
Kati ya hizo: Dhahabu	2,957.5	2,737.1	2,835.1	3,058.9	3,419.6	4,753.9
Bidhaa zisizo rekodiwa	310.4	365.4	399.0	421.6	419.6	306.6
Bidhaa: Zilizoagizwa kutoka nje ya nchi (f.o.i)	-7,831.7	-10,003.4	-14,208.7	-13,728.9	-14,195.6	-14,787.7
<i>Urari wa Biashara ya Bidhaa</i>	-1,460.0	-3,247.1	-6,984.9	-6,032.3	-5,074.0	-4,524.8
Huduma: Mapato	2,183.8	3,117.7	4,762.0	6,231.7	6,846.8	7,477.5
Usafirishaji	1,281.7	1,558.1	1,872.0	2,333.4	2,353.4	2,647.6
Utalii	714.5	1,310.3	2,527.8	3,373.8	3,903.1	4,410.6
Huduma zingine	187.5	249.3	362.2	524.4	590.3	419.2
Huduma: Malipo	-1,319.0	-1,607.0	-2,465.4	-2,395.9	-2,795.0	-3,241.8
Usafirishaji	-607.0	-806.4	-1,378.4	-1,326.4	-1,411.9	-1,467.3
Utalii	-203.8	-196.2	-357.5	-477.2	-522.3	-715.5
Huduma zingine	-508.2	-604.4	-729.5	-592.3	-860.9	-1,059.1
<i>Urari wa Biashara ya Huduma</i>	864.7	1,510.7	2,296.6	3,835.9	4,051.7	4,235.7
<i>Urari wa Biashara ya Bidhaa na Huduma</i>	-595.2	-1,736.4	-4,688.3	-2,196.5	-1,022.3	-289.1
Mapato ya vitega uchumi: Yaliyoingia	111.2	102.5	183.9	301.2	311.7	306.2
Mapato ya vitega uchumi: Yaliyotoka	-1,375.7	-1,294.2	-1,577.1	-1,797.7	-2,199.2	-2,356.3
<i>Urari wa Mapato ya Vitega Uchumi</i>	-1,264.5	-1,191.6	-1,393.2	-1,496.6	-1,887.4	-2,050.1
<i>Urari wa Bidhaa, Huduma na Vitega Uchur</i>	-1,859.8	-2,928.0	-6,081.5	-3,693.1	-2,909.7	-2,339.2
Mapato ya Uhamisho wa Mali wa Kawaida: `	453.9	640.1	716.5	1,280.9	1,177.4	899.1
Mapato ya Uhamisho wa Mali wa Kawaida: `	-52.7	-86.4	-117.2	-548.4	-647.5	-609.2
<i>Urari wa Uhamisho wa Mali wa Kawaida</i>	401.2	553.7	599.3	732.5	529.9	289.9
B. Urari wa Uhamisho wa Mitaji	344.3	412.1	274.0	223.4	318.7	348.9
Uhamisho wa Mitaji: Uliolingia	344.3	412.1	274.0	223.4	318.7	348.9
Serikali	270.4	346.8	208.7	158.0	253.3	289.8
Taasisi zisizo za serikali	73.9	65.3	65.3	65.3	65.3	59.1
Uhamisho wa Mitaji: Uliotoka	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
Jumla A na B	-1,114.2	-1,962.1	-5,208.2	-2,737.2	-2,061.1	-1,700.5
C. Urari katika Uwekezaji	910.0	4,037.7	3,637.5	3,604.9	2,174.0	3,070.1
<i>Uwekezaji wa Moja kwa Moja</i>	943.8	1,190.5	1,437.6	1,648.9	-1,656.0	-1,850.4
<i>Uwekezaji wa Hisa</i>	-3.6	-7.9	24.6	13.9	-26.1	-52.4
<i>Uwekezaji Mwingine</i>	-30.1	2,855.1	2,175.3	1,942.1	544.1	1,272.1
Mali (Assets)	-19.8	-89.8	193.0	-752.5	-924.6	-417.3
Madeni (Liabilities)	-10.3	2,944.9	1,982.3	2,694.6	1,468.7	1,689.4
<i>Jumla. Makundi A hadi C</i>	-204.2	2,075.5	-1,570.7	867.7	112.9	1,369.6
D. Makosa na Masahihisho	-560.7	-223.4	582.3	-815.4	-42.8	-400.8
<i>Urari wa Malipo Yote</i>	-764.9	1,852.1	-988.4	52.3	70.1	968.9
E. Akiba ya Fedha za Kigeni	764.9	-1,852.1	988.4	-52.3	-70.1	-968.9

Vipengele vya Kumbukumbu

Uwiano wa Urari wa Malipo ya Kawaida kwa	-2.3	-3.5	-7.4	-3.7	-2.9	-2.2
Akiba ya Fedha za Kigeni	4,767.7	6,386.0	5,177.2	5,440.1	5,546.9	6,329.0
Akiba ya Fedha za Kigeni (Miezi ya Uagizaji	5.4	4.9	4.2	4.2	4.5	4.9
Kiwango cha Kubadilisha Fedha (mwisho wa	2,298.5	2,297.6	2,308.9	2,506.0	2,374.7	2,450.2
Kiwango cha Kubadilisha Fedha (kwa wasta	2,294.1	2,297.8	2,303.0	2,382.1	2,597.4	2,537.6

Chanzo: Benki Kuu ya Tanzania, Mamlaka ya Mapato Tanzania na Ukokotoaji wa Benki Kuu ya Tanzania.

Tanbihi: p inaashiria takwimu za awali; "----", badiliko linalozidi asilimia 100; f.o.b Mzigo ndani ya chombo

Jedwali A6: Mauzo ya Bidhaa Nje ya Nchi

Dola za Marekani Milioni

Bidhaa	Mwaka ulioishia Aprili				
	2022	2023	2024	2025	2026p
Bidhaa asilia	703.7	765.8	1,051.7	1,459.0	1,625.9
Korosho	197.2	197.6	225.6	527.0	479.7
Karafuu	61.8	38.3	32.0	4.1	26.8
Kahawa	165.1	186.7	224.7	334.3	388.7
Pamba	82.2	107.4	113.3	54.5	96.9
Katani	18.7	27.2	18.8	29.1	33.2
Chai	31.1	30.5	27.7	19.1	11.6
Tumbaku	147.5	178.2	409.6	490.8	589.1
Bidhaa zisizo asilia	5,920.4	6,081.1	6,362.6	7,821.9	9,271.9
Madini	3,196.8	3,484.8	3,550.3	4,606.8	5,929.4
Dhahabu	2,696.1	2,852.4	3,133.3	3,821.2	5,268.9
Almasi	19.2	57.3	35.6	47.0	43.7
Tanzanite	24.1	25.5	21.3	19.2	15.3
Madini mengineyo	457.4	549.6	360.1	719.3	601.5
Bidhaa za mbogamboga na maua	378.9	294.9	411.3	514.4	466.5
Mbogamboga	305.8	203.9	311.4	398.9	326.3
Maua	27.3	23.4	26.8	28.8	30.8
Matunda	18.7	35.0	41.9	51.8	68.0
Nyingine	27.1	32.7	31.2	34.9	41.4
Bidhaa za viwandani	1,250.0	1,417.4	1,359.6	1,389.9	1,897.2
ambapo saruji	44.8	67.6	40.2	36.1	58.5
Bidhaa za ceramic	48.2	43.6	23.6	26.1	28.0
Vipodozi	36.2	49.3	39.1	47.9	50.3
Mafuta ya kula	20.9	16.2	21.8	35.9	51.3
Mbolea	69.0	104.5	66.9	65.6	49.3
Vyombo vya kioo	46.7	52.4	69.0	96.5	136.0
Chuma na vyuma	99.8	102.2	74.0	91.4	150.8
Karatasi na bidhaa zake	66.5	46.5	19.6	37.9	52.0
Vitu vya plastiki	37.9	39.9	38.5	50.0	52.4
Nguo na vitambaa	110.3	105.9	76.2	90.7	105.3
Nafaka	390.6	220.3	187.7	381.0	165.4
Mahindi	102.9	66.1	42.8	146.3	103.7
Mchele	279.0	139.3	135.9	217.0	60.0
Nafaka nyinginezo	8.7	14.9	9.0	17.6	1.6
Samaki na mazao ya samaki	172.9	168.4	168.8	170.7	168.0
Mafuta ya mbegu	172.8	181.8	304.3	297.1	264.7
Bidhaa nyingine za mauzo ya nje	246.5	185.2	223.2	247.3	218.0
Kati ya hizo: maharage	72.3	34.8	51.3	1.9	1.6
Mbao na bidhaa za mbao	108.6	83.1	84.5	85.7	74.4
Kakao	27.4	26.5	54.9	106.8	85.5
Mimea	3.4	12.4	7.7	9.4	20.1
Ngozi na bidhaa za ngozi	5.3	3.8	4.7	4.8	5.2
Mauzo ya ndani ya nchi kwenda nje	6,624.0	6,846.9	7,414.3	9,280.8	10,897.8
Bidhaa zilizosafirishwa tena nje (Re-exports)	111.8	128.3	157.3	214.8	162.6
Mauzo yasiyorekodiwa	392.8	399.5	401.4	401.9	317.2
Jumla ya mauzo nje	7,016.8	7,246.3	7,815.8	9,682.7	11,215.0

Chanzo: Mamlaka ya mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A7: Bidhaa Zilizogizwa Kutoka Nje ya Nchi

Dola za Marekani Milioni

Bidhaa	Mwaka ulioishia Aprili				
	2022	2023	2024	2025	2026p
Bidhaa za kukuza mtaji	1,811.9	2,815.9	2,909.1	2,929.4	4,132.7
Mashine na mitambo	780.7	1,216.3	1,209.7	1,071.9	1,333.1
Vifaa vya usafiri wa viwandani	489.3	943.7	968.4	1,088.1	1,677.9
Mashine na vifaa vya umeme	308.6	336.6	426.1	439.3	645.6
Bidhaa zingine za kukuza mtaji	233.3	319.3	304.9	330.1	476.1
Bidhaa za kati	7,982.7	10,232.7	9,439.8	9,874.3	10,842.5
Malighafi za viwanda	3,811.2	4,663.7	4,375.5	4,873.8	5,753.6
ambapo vyuma	1,005.3	975.1	1,229.8	1,242.1	1,442.2
Bidhaa za plastiki	677.1	693.9	624.2	811.4	858.1
Mbolea	229.7	589.5	314.0	375.8	443.0
Mafuta na vilainishi	2,374.9	3,476.2	2,904.7	2,660.8	2,519.6
ambapo bidhaa za petroli zilizochujwa	2,265.1	3,272.4	2,684.5	2,506.3	2,415.8
Vifaa	972.1	967.7	977.7	1,115.2	1,199.3
Chakula na vinywaji kwa matumizi ya viwandani	612.5	825.5	849.8	826.0	866.4
ambapo ngano	249.8	385.7	360.8	328.0	409.2
Mafuta ya kula-ghafi na mafuta ya kula yaliyosafishwa	153.6	161.6	141.5	151.5	198.3
Sukari ya matumizi viwandani	121.5	135.2	131.3	163.5	169.4
Magari ya binafsi	206.3	294.5	331.6	396.5	497.4
Bidhaa za matumizi ya kawaida	1,277.8	1,354.8	1,444.6	1,430.5	1,591.0
Chakula na vinywaji kwa matumizi ya kawaida	177.8	237.2	190.3	207.7	192.9
Vifaa vya usafiri wa kawaida	123.5	152.0	150.3	170.6	238.8
ambapo pikipiki na baisikeli zenye mota	109.1	133.1	132.6	151.0	208.5
Bidhaa nyingine za matumizi ya kawaida	976.4	965.6	1,104.0	1,054.4	1,159.3
ambapo bidhaa za dawa	347.1	295.9	307.1	264.5	298.9
Dawa za kuu wadudu na bidhaa kama hizo	120.4	142.3	211.8	161.8	180.7
Sabuni na sabuni za kusafishia	68.4	67.4	59.3	62.6	32.1
Nguo za vitambaa	52.6	50.7	57.0	52.4	60.4
Viatu na bidhaa zingine	46.9	50.3	53.4	59.3	58.9
Karatasi na bidhaa za karatasi	27.5	24.1	31.5	26.8	34.8
Jumla	11,074.5	14,405.5	13,795.7	14,236.3	16,568.4

Chanzo: Mamlaka ya Mapato Tanzania na Benki Kuu ya Tanzania

Jedwali A8: Bei za Bidhaa Ulimwenguni

Wastani wa mafuta ghafi	Mafuta ghafi brent (USD kwa pipa)	Mafuta ghafi Dubai (USD kwa pipa)	Kahawa Arabica (USD kwa kilo)	Kahawa Robusta (USD kwa kilo)	Wastani wa chai (USD kwa kilo)	Chai Mombasa (USD kwa kilo)	Mafuta ya mawese (USD kwa tani)	Ngano (ngumu) (USD kwa tani)	Tumbaku fahari A (USD kwa tani)	Pamba, fahari A (USD kwa kilo)	DAP (USD kwa tani)	Urea (USD kwa tani)	Mahindi (USD kwa tani)	Mchele (USD kwa tani)	Sukari (USD kwa tani)	Dhahabu (USD kwa kila wakia moja)								
																	Apr-24	May-24	Jun-24	Jul-24	Aug-24	Sep-24	Oct-24	Nov-24
88.0	90.1	89.4	840.3	5.3	4.2	3.0	995.7	272.3	5,674.5	2.0	545.0	320.0	191.7	592.0	451.1	2,331.5								
81.4	82.0	83.5	776.6	5.1	4.0	3.2	859.2	289.4	5,629.9	1.9	522.0	284.8	197.8	628.0	417.8	2,351.1								
81.2	82.6	82.2	773.0	5.5	4.5	3.2	873.7	265.6	5,754.6	1.8	543.0	336.3	192.5	632.0	425.3	2,326.4								
83.3	85.3	83.9	784.7	5.7	4.7	3.3	896.1	260.3	6,015.5	1.8	539.4	342.5	177.4	590.0	425.9	2,398.2								
78.1	80.9	78.0	708.7	5.8	4.7	3.2	932.6	250.9	5,998.6	1.8	546.0	342.5	170.3	589.0	405.7	2,470.2								
72.4	74.3	73.4	649.5	6.1	5.3	3.3	982.8	269.7	6,078.9	1.8	554.8	337.5	185.0	580.0	448.0	2,570.6								
74.0	75.7	74.7	673.7	6.1	4.9	3.1	1,077.3	272.9	6,166.3	1.8	573.4	374.8	190.3	515.0	461.6	2,690.0								
72.3	74.4	72.8	670.5	6.7	5.0	3.1	1,168.6	253.8	6,338.6	1.8	574.5	352.3	201.3	511.0	450.4	2,651.1								
72.3	73.8	73.3	661.7	7.6	5.2	3.0	1,189.7	252.2	6,458.3	1.8	568.3	352.0	202.6	527.0	436.3	2,648.0								
78.2	79.2	80.1	713.5	7.8	5.4	2.7	1,070.3	254.1	6,519.4	1.7	582.7	380.5	214.4	478.0	396.2	2,709.7								
73.8	75.2	75.0	713.5	9.0	5.8	2.7	1,067.3	264.6	6,735.8	1.7	603.8	436.5	220.9	437.0	422.8	2,894.7								
70.7	72.6	71.7	687.0	8.9	5.7	2.7	1,069.0	255.4	6,813.0	1.7	615.1	394.5	207.4	425.0	416.5	2,983.3								
65.9	67.7	66.9	655.8	8.6	5.4	2.9	994.4	249.6	6,870.9	1.7	635.0	386.9	215.0	415.0	366.8	3,217.6								
62.7	64.2	63.0	649.8	8.8	5.2	3.0	907.6	237.0	6,924.0	1.7	669.2	392.0	203.9	431.0	368.5	3,309.5								
69.1	71.5	68.5	691.9	8.0	4.3	3.0	935.4	240.1	6,986.5	1.7	715.4	420.5	196.1	419.0	368.8	3,352.7								
69.2	71.0	69.2	700.7	7.2	3.7	3.0	976.4	235.0	5,790.7	1.7	736.0	496.0	192.0	392.0	368.2	3,340.2								
66.7	68.2	67.9	677.2	8.1	4.4	3.0	1,026.0	231.1	5,835.4	1.7	795.1	507.7	185.5	375.0	369.1	3,368.0								
66.5	68.0	67.8	679.3	8.8	4.7	2.9	1,036.7	233.8	5,941.2	1.7	780.6	461.1	197.4	374.0	354.1	3,667.7								
63.0	64.7	64.3	659.8	8.9	4.7	3.0	1,038.1	230.8	...	1.7	754.0	394.4	198.1	356.0	335.3	4,058.3								
62.3	63.6	63.8	695.9	9.1	4.7	3.0	983.4	245.9	...	1.7	708.3	409.3	202.0	368.0	315.5	4,087.2								
60.9	62.7	62.0	628.3	8.4	4.2	2.9	980.1	242.8	...	1.6	627.5	392.5	205.7	424.0	323.2	4,309.2								
63.7	66.8	63.9	648.5	8.0	4.2	2.7	997.8	249.9	...	1.6	619.2	415.4	204.5	408.0	320.1	4,752.8								
68.0	71.1	68.4	708.8	7.1	4.0	2.7	1,039.5	257.6	...	1.6	626.5	472.0	209.6	409.0	307.1	5,020.0								
95.6	103.7	91.9	1,180.8	7.4	3.9	2.7	1,103.0	275.9	...	1.7	658.3	725.6	212.7	381.0	330.7	4,855.5								
103.9	120.4	92.7	1,237.8	7.3	3.6	2.8	1,148.0	282.0	...	1.9	725.3	856.9	214.0	403.0	315.3	4,721.4								
2023	82.6			4.5	2.6	2.7	886.0	340.0	5,016.0	2.1	550.0	358.0	253.0	554.0	520.0	1,943.0								
2024	80.7			5.6	4.4	3.0	963.4	268.7	5,899.4	1.9	563.7	338.3	190.6	598.0	448.6	2,387.7								
2025 m	69.0			8.5	4.9	2.9	1,007.1	243.3	6,490.8	1.7	685.2	422.7	203.2	407.8	367.1	3,441.5								

Source: World Bank.org/en/research/ commodity-MBmarkets

Jedwali A9(i): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, Badiiiko la Miezi Kumi na Mbili (Makundi Maalumu)

Kizio: 2020=100

Kipindi	Faharisi Bichaa	Wakula na Vinywaji Baridi	Vinywaji Vikali na Tumbaku	Nguo Mavazi na Viatu	Makazi maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	Samani, Vifaa vya Nyumbani na Ukatabaji wa Makazi	Alya	Usafiri	Habari na Mawasiliano	Burudani, Michezo na Uamuzi	Eimu	Migahawa na Huduma za Malazi	Bima na Huduma za Huduma za Kifedha	Huduma Binafsi, Hiajhi ya Jamii na Bida na Huduma Mchanganyiko
Weight (%)	100.0	28.2	1.9	10.8	15.1	7.9	2.5	14.1	5.4	1.6	2	7	2	2
2023-Januari	4.9	9.9	0.6	2.5	2.0	3.0	1.8	6.2	1.7	1.0	3	3	0	2
Februari	4.8	9.6	0.4	2.6	1.5	2.8	1.8	6.0	1.6	1.2	3	3	0	2
Machi	4.7	9.7	0.5	2.4	1.1	2.9	1.7	5.7	1.6	1.5	3	3	-1	1
Aprili	4.3	9.1	0.8	2.8	0.3	3.1	1.8	4.3	1.7	1.8	3	3	0	2
Mei	4.0	9.7	0.5	2.4	1.1	2.9	1.7	5.7	1.6	1.5	3	3	-1	1
Juni	3.6	7.8	1.7	3.5	1.1	2.5	1.3	-0.4	1.9	1.9	3	5	0	3
Julai	3.3	6.1	3.8	3.4	1.2	2.7	1.9	0.4	2.1	2.2	3	5	0	4
Agosti	3.3	5.6	3.7	3.4	1.4	4.1	2.1	0.6	2.1	2.5	3	5	0	4
Septemba	3.3	5.6	3.6	3.0	1.3	3.9	1.7	1.0	1.7	2.7	4	5	0	4
Oktoba	3.2	4.5	3.5	3.0	1.0	3.4	1.7	3.1	1.4	2.8	4	5	1	4
Novemba	3.2	3.7	4.1	3.3	2.8	3.6	1.4	2.9	1.3	3.4	4	5	1	4
Desemba	3.0	2.3	4.1	3.2	4.0	3.6	1.3	3.3	1.3	3.5	4	4	1	5
2024-Januari	3.0	1.5	4.1	2.8	4.9	3.3	1.8	3.3	1.0	3.8	3	5	1	7
Februari	3.0	1.8	4.2	2.7	5.0	3.5	2.1	2.9	1.9	3.6	3	5	1	7
Machi	3.0	1.4	4.3	2.4	4.8	3.6	2.1	4.4	1.9	3.4	3	4	2	7
Aprili	3.1	1.4	4.0	2.1	4.0	3.3	2.0	5.1	1.8	3.3	3	4	2	8
Mei	3.1	1.6	3.4	2.0	5.2	3.3	2.0	5.0	1.7	3.4	3	3	2	8
Juni	3.1	0.9	3.2	1.8	6.6	3.5	1.9	5.2	1.7	3.3	3	3	2	7
Julai	3.0	1.8	4.2	2.7	5.0	3.5	2.1	2.9	1.9	3.6	3	5	1	7
Agosti	3.1	2.8	2.2	1.8	5.3	1.9	1.7	4.3	1.2	2.6	3	3	1	6
Septemba	3.1	2.5	2.2	1.9	5.8	2.1	1.8	4.3	1.1	2.5	3	3	1	6
Oktoba	3.0	2.5	2.3	2.0	5.4	2.1	1.8	3.6	1.3	2.3	3	3	1	6
Novemba	3.0	3.3	1.8	1.6	4.1	2.1	1.8	3.8	1.2	2.0	3	3	1	6
Desemba	3.1	4.6	2.2	1.2	2.9	2.1	1.9	3.5	1.0	2.0	3	3	1	5
2025-Januari	3.1	5.3	3.6	1.9	2.2	2.2	1.4	2.4	0.8	1.7	5	2	1	3
Februari	3.2	5.0	3.5	2.0	3.1	2.2	1.2	3.2	0.0	1.7	4	2	1	3
Machi	3.3	5.4	3.5	2.0	3.8	2.2	1.4	2.1	0.1	1.6	4	2	1	3
Aprili	3.2	5.3	3.4	2.0	3.8	2.3	1.5	2.1	0.1	1.7	4	2	1	3
Mei	3.2	5.6	3.4	2.0	3.4	2.3	1.7	1.7	0.1	1.5	3	2	1	2
Juni	3.3	7.3	3.5	2.0	1.7	2.0	1.8	1.6	0.0	1.4	3	1	1	2
Julai	3.3	7.6	3.0	1.9	1.3	2.4	1.6	1.2	0.2	1.0	3	1	1	2
Agosti	3.4	7.7	2.9	1.7	2.1	2.4	1.3	1.4	0.4	1.4	3.0	0.9	0.6	2.3
Septemba	3.4	7.0	3.6	1.9	2.3	2.8	1.2	2.1	0.2	0.8	2.9	1.0	0.4	2.3
Oktoba	3.5	7.4	3.6	2.0	2.4	3.1	1.2	1.7	0.3	1.0	3.0	1.0	0.4	1.6
Novemba	3.4	6.6	3.5	2.0	2.2	3.0	1.3	2.9	0.3	0.4	3.0	1.0	0.3	1.7
Desemba	3.6	6.7	3.4	2.0	2.3	3.0	1.3	4.1	0.5	0.3	2.9	0.9	0.4	1.2
2026-Januari	3.3	5.7	2.2	1.2	2.3	2.7	1.1	4.2	0.9	0.6	0.4	1.1	0.5	3.2
Februari	3.2	5.7	2.1	1.1	1.7	2.5	0.9	4.0	1.1	0.6	0.3	1.7	0.3	3.2
Machi	3.2	5.5	2.1	1.3	1.6	2.3	1.1	4.2	1.0	0.6	0.9	2.1	0.3	3.3
Aprili	4.0	5.7	2.3	1.6	1.7	2.6	1.6	9.2	1.0	0.7	2.6	1.8	0.1	3.5

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9 (iii): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, Badiiko la Mwezi Mmoja (Makundi Maalumu)

Kizio 2020 = 100

Kipindi	Fahirisi		Vyakula na		Vinywaji Vikali		Nguo, Mavazi		Makazi, maji, umeme, gesi		Nyumbani na Ukarabati		Sama, Vifaa vya		Usafiri		Habari na		Burudani, Michezo na		Elimu		Migahawa na		Bima na		Huduma Binafsi, Hifadhi ya	
	Bidhaa Zote	Vinywaji Baridi	Vyakula na Vinywaji Baridi	Vinywaji Vikali na Tumbaku	na Viatu	Makazi, maji, umeme, gesi na nishati zinginezo	Nyumbani na Ukarabati wa Makazi	Atiya	Usafiri	Mawasiliano	Burudani, Michezo na Utamaduni	Elimu	Huduma za Malazi	Migahawa na Huduma za Malazi	Bima na Huduma za Kifedha	Huduma Binafsi, Hifadhi ya Jamii na Bihani na Huduma Mchanganyiko												
Weight (%)	100.0	28.2	1.9	10.8	15.1	7.9	2.5	14.1	5.4	1.6	2.0	6.6	2.1	2.1	2.1													
2024-Januari	0.7	0.5	0.0	0.1	0.9	0.2	0.7	1.1	0.1	0.5	1.6	1.3	0.3	3.0														
Februari	0.5	1.6	0.2	0.1	0.1	0.1	0.4	-0.5	0.8	0.1	0.5	-0.1	0.3	-0.1														
Machi	0.8	1.5	0.1	0.2	0.2	0.2	0.0	1.6	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2														
Aprili	0.5	0.8	0.2	0.1	0.8	0.1	0.0	0.3	0.0	0.1	0.0	0.5	0.0	0.4														
Mei	0.1	-0.3	0.2	0.1	0.5	0.2	0.0	0.3	0.1	0.3	0.9	0.0	0.1	1.0														
Juni	0.1	-0.9	0.0	0.2	1.9	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0	0.2	0.5	0.1	0.0														
Julai	-0.2	-1.1	0.6	0.1	-0.1	0.3	0.3	0.3	-0.1	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0														
Agosti	-0.2	-0.1	0.4	0.1	-1.3	0.0	0.2	0.0	-0.1	-0.2	0.0	0.0	0.0	0.0														
Septemba	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.4	0.0	0.0	0.2	0.0														
Oktoba	-0.3	-0.5	0.0	-0.1	-0.6	0.0	0.0	-0.3	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.5														
Novemba	0.4	1.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.0	0.1	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1														
Desemba	1.9	0.5	0.1	0.3	0.2	0.1	0.2	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.7														
2025-Januari	0.6	1.2	1.4	0.8	0.2	0.3	0.3	0.0	-0.1	0.3	2.9	0.1	0.0	0.9														
Februari	0.6	1.2	0.1	0.2	0.9	0.1	0.2	0.3	0.0	0.1	0.2	0.0	0.2	0.1														
Machi	0.8	1.9	0.1	0.2	0.9	0.3	0.2	0.4	0.1	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2														
Aprili	0.4	0.7	0.1	0.0	0.8	0.2	0.2	0.4	0.0	0.1	0.0	0.3	0.2	0.1														
Mei	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0														
Juni	0.3	0.7	0.1	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0														
Julai	-0.3	-0.8	0.1	0.0	-0.4	0.6	0.1	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0														
Agosti	-0.1	0.0	0.4	-0.1	-0.6	0.0	-0.1	0.1	0.1	0.2	-0.2	0.0	0.0	0.2														
Septemba	-0.6	0.6	0.3	0.3	0.6	0.0	0.9	0.0	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1														
Oktoba	-0.2	0.0	0.1	-0.5	0.3	0.0	-0.7	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.2	-0.2														
Novemba	0.3	0.4	0.1	0.1	-0.2	0.2	0.1	1.3	0.0	-0.2	0.0	0.1	-0.1	0.3														
Desemba	0.9	2.0	0.4	0.2	0.5	0.2	0.1	1.4	0.2	-0.1	0.0	0.0	0.1	-0.3														
2026-Januari	0.2	0.3	0.2	0.0	0.2	0.0	0.1	0.2	0.2	0.6	0.3	0.3	0.1	2.9														
Februari	0.5	1.2	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1	0.1	0.6	0.1	0.0														
Machi	0.8	1.8	0.1	0.5	0.7	0.1	0.4	0.5	0.0	0.1	0.6	0.4	0.1	0.3														
Aprili	1.3	0.9	0.3	0.3	0.9	0.4	0.6	5.2	0.0	0.3	1.6	0.1	0.0	0.2														

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9 (ii): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, Badiliko la Miezi Kumi na Mbili (Makundi Mengine)

Kizio: 2020=100

Kipindi	Fahirisi ya Bidhaa za Msingi	Fahirisi Isiyojumuisha Fahirishi za Bidhaa za Msingi	Fahirisi za Mafuta, Nishati na Bili za Maji	Fahirisi za Huduma	Fahirisi za Bidhaa	Fahirisi za Bidhaa na Huduma za Elimu	Fahirisi za Bidhaa zote Isipokuwa Chaakula na Vinywaji Visivyo na Kilevi
Weight (%)	73.9	26.1	5.7	37.2	62.8	4.1	71.8
2022-Januari	3.3	6.0	7.3	2.9	4.7	2.3	3.1
Aprili	2.8	6.5	9.9	1.7	5.0	1.4	2.6
Mei	3.0	6.8	13.5	2.7	4.8	1.5	3.4
Juni	3.4	7.4	12.9	3.4	5.0	1.5	3.9
Julai	3.5	7.5	11.2	3.5	5.2	1.5	3.8
Agosti	3.2	9.0	9.6	3.2	5.5	1.6	3.4
Septemba	3.3	9.5	7.9	3.4	5.7	1.7	3.5
Oktoba	3.0	10.6	8.7	2.8	6.2	1.7	3.3
Novemba	2.7	11.3	7.7	2.7	6.1	1.6	3.1
Desemba	2.5	11.6	7.9	2.5	6.2	1.5	2.9
2023-Januari	2.5	11.8	6.9	2.9	6.1	1.9	3.0
Aprili	2.0	10.7	0.4	2.6	5.3	2.0	2.3
Mei	2.0	9.4	-1.1	2.2	5.0	2.3	2.1
Juni	1.7	8.7	0.0	1.6	4.7	2.3	1.8
Julai	2.1	6.6	-0.6	2.1	4.0	3.0	2.2
Agosti	2.2	6.4	-0.6	2.2	4.0	3.1	2.4
Septemba	2.3	6.3	0.9	2.2	4.0	3.1	2.4
Oktoba	2.5	5.0	0.0	2.7	3.4	3.1	2.6
Novemba	2.6	5.0	5.3	2.6	3.7	3.2	3.0
Desemba	3.1	3.2	5.1	3.2	3.1	3.6	3.3
2024-Januari	3.2	2.2	6.6	3.4	2.7	3.0	2.8
Aprili	3.9	1.4	9.3	3.3	3.1	3.1	3.9
Mei	3.6	2.1	9.8	3.0	3.2	3.5	3.7
Juni	3.6	1.8	13.5	2.9	3.2	3.7	4.0
Julai	3.3	2.2	14.6	2.5	3.2	3.0	3.8
Agosti	3.2	3.1	11.2	2.3	3.6	2.8	3.3
Septemba	3.2	3.0	11.5	2.3	3.6	3.0	3.4
Oktoba	3.2	2.4	9.7	2.2	3.5	2.9	3.2
Novemba	3.3	2.1	5.7	2.3	3.3	3.1	2.9
Desemba	3.3	3.3	5.3	1.6	3.8	2.9	2.5
2025-Januari	2.7	4.0	3.5	1.0	4.2	4.0	2.1
Aprili	2.2	5.7	7.3	1.1	4.3	3.8	2.3
Mei	2.1	5.6	6.1	1.0	4.2	3.2	2.1
Juni	1.9	7.1	2.1	0.9	4.7	2.9	1.7
Julai	1.9	7.1	1.0	0.8	4.7	2.8	1.5
Agosti	2.0	7.3	2.6	0.8	4.9	2.8	1.6
Septemba	2.2	6.7	3.7	1.3	4.7	2.5	1.9
Oktoba	2.1	7.3	4.0	1.0	5.0	2.6	1.9
Novemba	2.3	6.2	3.8	1.6	4.4	2.4	2.1
Desemba	2.3	6.2	3.8	1.6	4.4	2.4	2.1
2026-Januari	2.2	6.0	5.2	4.6	2.1	3.9	2.2
Februari	2.1	5.9	2.8	2.2	3.7	0.3	2.1
Machi	2.2	5.6	2.1	2.4	3.6	0.7	2.1
Aprili	3.1	6.3	5.3	4.0	4.0	1.4	3.3

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A9 (iv): Mfumuko wa Bei kwa Tanzania Bara, Badiliko la Mwezi Mmoja (Makundi Mengine)

Kizio 2020 =100

Kipindi	Faharisi ya Bidhaa za Msingi	Fahirisi Isiyojumuisha Fahirishi za Bidhaa za Msingi	Fahirisi za Mafuta, Nishati na Bili za Maji	Fahirisi za Huduma	Fahirisi za Bidhaa	Fahirisi za Bidhaa na Huduma za Elimu	Vinywaji Visivyo na Kilevi	zote Isipokuwa Chaakula na
Weight (%)	73.9	26.1	5.7	37.2	62.8	4.1	71.8	
2023-Januari	0.5	1.3	0.2	0.7	0.8	1.5	0.5	
Februari	0.1	1.3	-0.1	0.1	0.6	0.3	0.0	
Machi	0.2	2.1	1.0	0.2	1.1	0.0	0.3	
Aprili	0.2	0.7	-0.1	0.1	0.5	0.0	0.2	
Mei	0.5	-0.7	0.7	0.5	0.0	0.3	0.4	
Juni	0.2	-0.1	0.7	0.2	0.0	0.1	0.2	
Julai	0.4	-1.6	-1.2	0.5	-0.5	0.7	0.4	
Agosti	0.1	-1.5	0.1	0.2	-0.7	0.2	0.3	
Septemba	0.1	0.2	-0.5	0.1	0.1	0.1	0.0	
Oktoba	-0.1	-0.4	-0.1	0.0	-0.2	-0.1	0.0	
Novemba	0.2	1.3	3.5	0.0	0.8	0.1	0.5	
Desemba	0.6	0.5	0.9	0.7	0.6	0.4	0.6	
2024-Januari	0.7	0.4	1.7	0.9	0.4	0.9	0.0	
Februari	0.5	0.5	0.2	-0.3	0.9	0.2	0.0	
Machi	0.4	1.6	0.5	0.5	0.9	0.1	0.5	
Aprili	0.2	1.3	2.4	0.1	0.8	0.2	0.3	
Mei	0.2	-0.1	1.2	0.2	0.1	0.6	0.3	
Juni	0.2	-0.4	4.1	0.2	0.0	0.3	0.5	
Julai	0.1	-1.1	-0.3	0.1	-0.4	0.1	0.1	
Agosti	-0.1	-0.6	-2.9	0	-0.3	0	-0.3	
Septemba	0.1	0.1	-0.2	0	0.1	0.3	-0.3	
Oktoba	-0.1	-0.9	-1.7	-0.1	-0.4	-0.2	-0.3	
Novemba	0.3	0.9	-0.2	0.1	0.7	0.2	0.1	
Desemba	0.3	1.7	0.5	0.1	1.1	0.2	0.2	
2025-Januari	0.5	1	-0.1	0.3	0.8	2	0.3	
Februari	0.2	1.6	2.3	0.1	0.9	0.2	0.3	
Machi	0.2	2.5	2.8	0.1	1.2	0.1	0.4	
Aprili	0.2	1	1.9	0.2	0.5	0	0.3	
Mei	0.2	-0.2	0	0	0.1	0	0.1	
Juni	0.0	1.0	0.2	0.0	0.4	0.0	0.1	
Julai	0.1	-1.1	-1.3	0.0	-0.4	0.0	0.0	
Agosti	0.0	-0.4	-1.4	0.0	-0.1	0.0	-0.1	
Septemba	-0.5	-0.9	0.4	-0.1	0.1	-0.6	0.4	
Oktoba	-0.1	-0.4	-1.4	-0.3	-0.1	-0.2	-0.2	
Novemba	0.5	-0.1	-0.5	0.6	0.2	0.1	0.3	
Desemba	0.4	2.2	1.3	0.5	1.2	-0.1	0.5	
2026-Januari	0.2	0.4	-0.1	0.3	0.2	0.3	0.2	
Feb	0.1	1.4	0.5	0.2	0.6	0.1	0.2	
Machi	0.3	2.3	2.1	0.3	1.2	0.5	0.4	
Aprili	1.1	1.7	5.1	1.8	1.0	0.7	1.5	

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Jedwali A10: Mwenendo wa Deni la Taifa

Dola za Marekani Milioni

Mchanganuo	Apr-25	Mei-25	Jun-25	Jul-25	Ago-25	Sep-25	Okt-25	Nov-25	Dis-25	Jan-26	Feb-26	Mac-26	Apr-26
1. Jumla ya deni lote la nje lililokubaliwax	37,606.7	38,234.6	39,074.9	39,252.1	39,664.2	39,676.4	40,135.5	39,521.2	40,232.8	40,970.9	40,972.9	41,081.2	41,188.4
□□ Deni la nje (lililokwishatolewa na linalodaiwa)	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,953.6	35,221.5	34,679.9	35,023.9	35,377.2	35,343.0	35,378.3	35,423.2
□□ Deni ambalo bado halijatolewa	4,513.8	5,332.0	5,021.9	4,798.1	5,319.2	4,722.9	4,914.0	4,841.3	5,208.9	5,593.7	5,629.9	5,702.9	5,765.2
2. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya wakopeshajix	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,953.6	35,221.5	34,679.9	35,023.9	35,377.2	35,343.0	35,378.3	35,423.2
□□ Deni la nchi washirika (Bilateral)	1,385.3	1,347.6	1,429.1	1,398.5	1,433.5	1,463.8	1,447.8	1,428.9	1,434.3	1,511.3	1,501.2	1,473.6	1,478.3
□□ Deni la mashirika ya kimataifa (Multilateral)	18,931.8	18,973.9	19,721.2	19,990.3	20,108.8	20,291.1	20,359.7	20,298.1	20,593.7	20,765.1	20,750.0	20,803.3	20,926.1
□□ Deni la kibiashara	11,869.4	11,693.6	12,024.9	12,182.2	11,906.4	12,293.0	12,524.0	12,289.5	12,330.2	12,427.9	12,416.8	12,429.1	12,345.0
□□ Mikopo ya mauzo ya nje (Export credits)	906.4	887.5	877.8	883.0	896.3	905.7	890.0	663.4	665.7	672.9	675.0	672.4	673.8
3. Deni la nje kwa mujibu wa aina wakopajix	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,953.6	35,221.5	34,679.9	35,023.9	35,377.2	35,343.0	35,378.3	35,423.2
□□ Serikali kuu	27,236.1	27,047.6	28,164.9	28,357.7	28,539.9	29,078.6	29,015.0	29,030.3	29,243.5	29,606.9	29,604.6	29,599.9	29,637.3
□□ Mashirika ya umma	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	3.8	0.0	0.0	0.0	0.0
□□ Sekta binafsi	5,853.1	5,851.2	5,884.3	6,092.5	5,801.4	5,871.2	6,202.8	5,645.8	5,776.7	5,770.3	5,738.4	5,778.4	5,785.9
4. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya sarafux	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,953.6	35,221.5	34,679.9	35,023.9	35,377.2	35,343.0	35,378.3	35,423.2
Dola ya Marekani	22,029.3	21,907.5	22,471.6	22,811.3	22,573.6	23,141.4	23,506.4	22,973.2	23,200.4	23,322.2	23,334.9	23,440.0	23,396.4
Sarafu ya Umoja wa Ulaya (Euro)	5,753.0	5,692.2	6,018.2	6,041.5	6,126.7	6,160.5	6,110.1	6,092.5	6,156.0	6,274.6	6,255.9	6,218.6	6,253.0
Yuan ya China	2,113.6	2,098.1	2,189.5	2,203.8	2,221.0	2,219.5	2,221.1	2,219.0	2,247.8	2,306.3	2,307.5	2,302.6	2,333.0
Sarafu nyinginezo	3,197.1	3,204.9	3,373.6	3,397.3	3,423.7	3,432.1	3,383.9	3,395.1	3,419.8	3,474.1	3,444.7	3,417.1	3,440.8
4. Deni la nje kwa mujibu wa aina ya matumizix	33,092.9	32,902.6	34,053.0	34,454.0	34,345.0	34,953.6	35,221.5	34,679.9	35,023.9	35,377.2	35,343.0	35,378.3	35,423.2
Ufadhili wa Urari wa malipo yote ya nje na bajeti ya Serikali	6,834.6	6,818.3	7,454.4	7,748.1	7,775.1	7,912.9	7,968.7	7,948.2	7,949.9	7,982.8	7,959.6	7,878.7	7,901.5
Usafirishaji na mawasiliano	7,129.9	7,100.7	7,193.0	7,271.7	7,293.9	7,641.8	7,514.6	7,569.9	7,619.9	7,711.8	7,773.6	7,900.3	7,928.3
□ Kilimo	1,647.3	1,680.5	1,810.0	1,796.6	1,805.2	1,809.1	1,797.0	1,788.5	1,842.8	1,871.1	1,889.0	1,875.3	1,883.6
□ Nishati na madini	4,268.2	4,242.5	4,420.2	4,452.0	4,480.2	4,481.4	4,323.7	4,122.5	4,188.5	4,248.3	4,235.2	4,236.4	4,255.1
□ Viwanda	1,173.8	1,171.3	1,175.8	1,188.0	826.9	830.9	1,352.1	1,266.8	1,322.6	1,320.2	1,299.2	1,306.6	1,307.2
Huduma za kijamii na elimu	6,670.9	6,713.8	6,776.5	6,761.7	6,826.8	6,855.3	6,738.8	6,726.9	6,772.0	6,869.4	6,840.2	6,794.0	6,848.2
□ Fedha na bima	1,387.1	1,381.1	1,386.5	1,401.4	1,415.6	1,459.9	1,484.6	1,280.9	1,302.9	1,255.4	1,255.8	1,264.0	1,267.6
□ Utalii	591.7	591.6	590.0	582.6	590.2	583.2	608.4	594.2	629.2	635.9	638.5	635.3	638.2
□ Ardhi, majengo na ujenzi	1,572.7	1,504.1	1,504.8	1,494.4	1,544.3	1,547.8	1,768.6	1,742.9	1,748.1	1,743.0	1,742.2	1,792.7	1,792.8
□ Nyinginezo	1,816.8	1,698.7	1,741.9	1,757.6	1,786.8	1,831.2	1,665.0	1,639.3	1,648.0	1,739.3	1,709.8	1,695.0	1,600.7
6. Deni la nje lililopokelewa--(Disbursements ¹)	133.9	112.9	1,161.9	497.2	119.5	606.1	171.1	228.9	274.1	143.5	93.1	335.9	54.0
□□ Serikali kuu	96.2	102.6	1,093.3	404.6	90.4	567.5	154.8	144.0	246.6	131.8	76.9	328.0	47.6
□□ Mashirika ya umma	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
□□ Sekta binafsi	37.7	10.3	68.6	92.6	29.1	38.7	16.2	84.8	27.5	11.7	16.2	7.9	6.4
7. Ulipaji wa deni la nje--	155.5	404.7	259.1	122.3	85.6	130.9	344.3	110.1	183.5	99.0	100.8	129.5	242.0
□□ Mtaji (Principal)	142.3	286.2	185.4	92.7	32.9	75.3	262.0	76.4	136.8	81.5	35.4	60.0	190.4
□□ Riba	13.2	118.4	73.7	29.6	52.6	55.6	82.3	33.7	46.7	17.5	65.4	69.5	51.7
□□ Malipo mengine	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
8. Mtiririko halisi wa deni la nje--(Net flows on external debt ¹)	-8.4	-173.4	976.6	404.5	86.6	530.8	-90.9	152.5	137.3	61.9	57.7	275.8	-136.4
9. Uhamisho halisi wa deni la nje--(Net transfers on external debt ¹)	-21.7	-291.8	902.8	374.9	33.9	475.2	-173.2	118.8	90.6	44.4	-7.7	206.4	-188.0
10. Madeni ya nje yaliyochelewa kulipwa kwa mujibu wa aina ya wadaix	2,123.7	2,151.0	2,415.0	2,588.8	2,219.9	2,351.3	2,823.1	1,795.3	2,093.6	2,111.8	2,032.6	2,117.3	2,191.9
Mtaji uliochelewa kulipwa (Principal Arrears)	1,452.1	1,467.5	1,702.7	1,862.6	1,552.3	1,662.7	2,010.9	1,349.5	1,588.7	1,597.2	1,550.9	1,609.4	1,665.5
□□ Deni la nchi washirika (Bilateral)	157.0	140.9	141.4	141.1	139.8	171.1	175.1	183.1	184.0	187.8	189.0	188.0	189.2
Deni la mashirika ya fedha ya kimataifa	53.0	53.0	167.7	168.1	168.1	169.6	177.3	66.9	85.6	0.8	0.8	2.0	7.9
□□ Deni la kibiashara	1,021.1	1,047.7	1,090.7	1,247.2	916.1	994.7	1,344.3	954.6	1,148.5	1,231.3	1,181.6	1,226.3	1,273.0
□□ Mikopo ya mauzo ya nje	221.1	225.9	302.9	306.2	328.3	327.3	314.3	144.9	170.6	177.4	179.5	193.1	195.4
Riba iliyochelewa kulipwa (Interest Arrears)	671.6	683.5	712.3	726.1	667.6	688.6	812.2	445.8	504.9	514.6	481.7	507.9	526.3
□□ Deni la nchi washirika (Bilateral)	78.0	78.4	78.7	78.6	78.7	78.7	78.7	79.0	80.1	80.3	80.2	80.0	80.1
□□ Deni la mashirika ya fedha ya kimataifa	33.8	33.8	35.5	41.0	44.2	44.8	46.7	33.8	37.0	23.2	22.9	23.2	24.2
□□ Deni la kibiashara	383.8	392.6	414.2	421.7	345.2	364.0	494.4	290.3	338.8	358.4	324.9	349.4	365.1
□□ Mikopo ya mauzo ya nje	176.1	178.7	183.9	184.8	199.5	201.1	192.5	42.7	49.0	52.8	53.6	55.3	56.9
11. Jumla ya deni la nje la Serikali na sekta binafsi	33,764.5	33,586.1	34,765.3	35,180.1	35,012.6	35,642.2	36,033.7	35,125.7	35,528.8	35,891.9	35,824.7	35,886.2	35,949.6
12. Jumla ya deni la ndani la Serikali	12,974.0	13,219.8	13,631.1	13,886.2	15,073.3	15,334.2	15,620.1	15,742.5	15,485.0	15,329.1	15,253.7	14,917.3	15,117.6
13. Jumla ya deni	46,738.5	46,805.9	48,396.3	49,066.3	50,085.9	50,976.4	51,653.8	50,868.2	51,013.8	51,221.0	51,078.3	50,803.5	51,067.2
Kiwango cha ubadilishaji fedha, mwishoni wa kipindi (TZS/USD)	2,679.2	2,685.6	2,604.6	2,545.8	2,463.3	2,442.8	2,451.6	2,436.8	2,447.5	2,518.1	2,542.5	2,577.4	2,602.0

Chanzo: Wizara ya Fedha na Benki Kuu ya Tanzania

Tanbihi: Madeni yaliyochelewa kulipwa kwenye mashirika ya kimataifa ni yale yanayodaiwa kwa sekta binafsi--inaashiria mtririko wa deni katika kipindi husika; xinahusu hali ya deni mwisho wa kipindi husika; r ni takwimu zilizorekebisha; na p, takwimu za awali

Tafsiri ya Dhana Muhimu

Ujazi wa fedha

Hujumuisha fedha zote zilizo kwenye mzunguko, nje ya mfumo wa kibenki na amana zote za wakazi wa hapa nchini zilizo kwenye mabanki. Kwa Tanzania ujazi wa fedha hutafsiriwa katika ngazi tatu ambazo ni ; Ujazi wa fedha kwa tafsiri finyu (M1), Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2) na Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3).

Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi (M3)

Ujazi wa fedha unaojumuisha ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2) na amana za fedha za kigeni zilizowekwa na wakazi kwenye benki ndani ya nchi.

Ujazi wa fedha kwa tafsiri pana (M2)

Hii inajumuisha ujazi wa fedha kwa tafsiri finyu (M1) pamoja na amana za akiba na za muda maalumu zilizo katika shilingi, zilizowekwa katika mabanki hapa nchini.

Ujazi wa fedha kwa tafsiri finyu (M1)

Hujumuisha fedha zilizo kwenye mzunguko, nje ya mfumo wa kibenki pamoja na amana za hundi za wakazi zilizo katika mabanki.

Fedha taslim (M0)

Hujumuisha fedha zote zilizo kwenye mzunguko nje ya mfumo wa benki, fedha taslimu katika hifadhi za mabanki na amana za mabanki zilizowekwa Benki Kuu katika shilingi ya Tanzania. Aidha fedha hizi hujulikana kama fedha za msingi.

Riba ya Benki Kuu

Ni kiwango cha riba kinachoamuliwa na Kamati ya Sera ya Fedha na kutumiwa na Benki Kuu kusimamia, kuashiria na kutekeleza sera ya fedha.

Fedha zilizo nje ya mfumo wa kibenki

Hujumuisha noti na sarafu za shilingi ya Tanzania zinazozunguka nje ya mfumo wa benki. Fedha hizi

hujumuisha fedha zote zilizo nje ya Benki Kuu ya Tanzania na taasisi nyingine za fedha.

Riba inayotumika kuthamini dhamana za serikali kabla ya kuiva

Kiwango cha riba ambacho Benki Kuu ya Tanzania inatumia katika kufanya tathmini fedha inayotakiwa kulipwa pale mwekezaji anapotaka kurejesha dhamana za Serikali (*Treasury bills*) kwa madhumuni ya kupata fedha. Kiwango hiki hukotolewa kwa kuongeza kipengele cha ziada (*loaded factor*) juu ya riba ya Benki Kuu. Kipengele hiki huamuliwa na kuidhinishwa na Kamati ya Sera ya Fedha (*MPC*) kulingana na hali ya ukwasi katika uchumi.

Kiwango cha kubadilisha fedha

Ni bei ambayo sarafu moja inaweza kununuliwa na sarafu nyingine, kwa mfano, shilingi ya Tanzania (TZS) kwa dola ya Marekani (USD).

Deni la taifa

Ni jumla ya madai yote kwa Serikali na sekta binafsi.

Deni la umma

Deni linalolipwa au lililodhaminiwa na Serikali Kuu. Deni la umma la Tanzania linajumuisha vipengele viwili vikuu: deni la ndani (linalokopwa hasa kugharamia nakisi ya bajeti) na deni la nje (linalokopwa kimsingi kugharamia miradi ya maendeleo). Deni la nje linajumuisha madeni ambayo Serikali Kuu inadaiwa na wadai wa nje, pamoja na madeni ya nje wa idara na wakala wa Serikali ambayo yamedhaminiwa na Serikali Kuu.

Deni la nje

Ni jumla ya mikopo iliyokopwa na wakazi wa nchi kutoka kwa wakopeshaji wa nje kupitia benki za biashara, serikali za kigeni, au taasisi za kifedha za kimataifa. Hujumuisha deni la nje la umma na la sekta binafsi la muda mrefu. Deni hili pia hujumuisha

matumizi ya mikopo ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF), na mikopo ya muda mfupi (yenye muda wa ukomavu wa mwaka mmoja au chini ya hapo), pamoja na malimbikizo ya riba ya ya mikopo ya muda mrefu.

Mfumuko wa bei

Kiwango ambacho wastani wa bei za bidhaa na huduma katika uchumi huongezeka kwa kipindi fulani. Kiwango hiki huwa kinawasilishwa kwa asilimia. Aidha, ongezeko la mfumuko wa bei huashiria kupungua kwa nguvu ya kununua au thamani ya fedha ya nchi husika.

Mfumuko wa bei wa msingi

Ni kasi ya mabadiliko ya bei za bidhaa na huduma, zisizohusisha nishati, vyakula visivyochakatwa na huduma za umeme na maji kwa kipindi maalum. Bidhaa za vyakula visivyochakatwa, nishati, huduma za umeme na maji hazijumishwi kwa kuwa bei zake hubadilikabadilika na zinaweza kuathiriwa mambo mengine yasiyohusisha ongezeko la ujazi wa fedha.

Mfumuko wa bei za vyakula

Ni kiwango cha mabadiliko ya bei za vyakula vyote vilivyochakatwa na visivyochakatwa.

Mfumuko wa bei usio wa vyakula

Ni ongezeko la bei za bidhaa na huduma zote isipokuwa bidhaa za chakula na vinywaji visivyo na kilevi.

Akiba ya fedha za kigeni

Akiba ya fedha za kigeni inajumuisha fedha na rasilimali zote za kifedha nje ya nchi ambazo zinasimamiwa na Benki Kuu ya Tanzania. Akiba hii hutumika kugharamia malipo ya nje, na pia kudhibiti kiwango cha nakisi ya urari wa malipo, kupitia ushiriki katika masoko ya fedha za kigeni. Akiba hii inajumuisha dhahabu-fedha inayomilikiwa na Benki Kuu ya Tanzania, haki maalum wanazopewa wanachama wa Shirika la fedha duniani (IMF) kutumia kiwango cha fedha za kigeni (Special Drawing Rights

(SDRs), akiba ya fedha za kigeni katika Shirika la Fedha Duniani (IMF), pamoja na rasilimali za fedha za kigeni zilizopo Benki Kuu ya Tanzania kwa ajili ya kukidhi mahitaji ya kulipia bidhaa na huduma nje ya nchi

Soko la fedha baina ya mabanki

Ni utaratibu au sehemu ya soko la fedha ambapo mabanki hukopeshana fedha kwa kwa vipindi maalumu. Katika soko hili, kila mkopo unaotolewa huwakilisha makubaliano baina ya benki kukopeshana kiwango husika kwa muda fulani na kiwango fulani cha riba.

Sera ya fedha inayotumia riba

Ni mfumo wa sera ya fedha unaotumiwa na Benki Kuu kudhibiti mfumuko wa bei na kuchagiza ukuaji wa uchumi kupitia riba za mikopo. Kwa kutumia mfumo huu, Benki Kuu ya Tanzania hupanga Riba ya Benki Kuu kila robo mwaka ili kuathiri gharama na upatikanaji wa mikopo katika uchumi. Benki hutumia nyenzo mbalimbali za sera ya fedha kama vile kuuza au kununua dhamana za serikali, hati fungani za serikali, kubadilisha sehemu ya amana ambazo benki zinatakiwa kuweka kisheria katika Benki Kuu ili kudhibiti kiwango cha ukwasi katika uchumi.

Mkopo wa siku moja wa Benki Kuu

Ni utaratibu unaoziwezesha benki kukopa fedha kutoka Benki Kuu kwa hiyari yao kwa muda wa siku moja, kwa kuweka rehani hatifungani zinazokidhi vigezo kama dhamana .

Riba ya Mkopo wa siku moja

Ni kiwango cha riba kinachotozwa na Benki Kuu ya Tanzania kwa mikopo inayotolewa kwa benki kupitia mkopo wa siku moja 'Lombard'. Riba hii hutumika kama ukomo wa juu wa wigo wa riba ya Benki Kuu (CBR).

Akaunti ya mapato ya msingi

Hujumuisha mapato yanayotokana na malipo kwa wafanyakazi, riba, gawio na faida zinazotokana na uwekezaji, mapato ya kodi, na mapato mengineyo yakiwemo yanayohusiana na bima na mifuko ya pensheni.

Akaunti ya mapato ya upili

Hujumuisha uhamisho wa fedha usiohusisha mauziano au mabadilishano ya bidhaa, huduma au rasilimali yoyote yenye thamani ya kiuchumi baina ya wakazi wa nchi tofauti.

Soko la fedha baina ya mabanki kwa siku moja

Ni sehemu ya soko la fedha inayohusisha mikopo ya muda mfupi baina ya mabanki. Katika utaratibu huu, wakopeshaji hukubaliana na wakopaji kukopeshana fedha kwa muda wa siku moja tu, ambapo mkopaji anapaswa kulipa fedha hizo pamoja na riba mwanzoni mwa siku inayofuata.

Mikopo ya muda mfupi toka kwa mabanki (repo)

Ni utaratibu ambao Benki Kuu hukopa fedha kutoka kwa benki kwa kuuza dhamana, kwa makubaliano ya kurejesha fedha hizo pamoja na kiwango fulani cha riba baada ya muda maalumu kwa kuzinunua tena dhamana hizo kutoka kwa benki zilizokopesha. Utaratibu huu hutumika kupunguza ukwasi katika uchumi.

Mikopo ya muda mfupi kwa mabanki (reverse repo)

Ni utaratibu ambao Benki Kuu hukopesha fedha kwa benki kupitia ununuzi wa dhamana kwa makubaliano ya kurejesha fedha hizo pamoja na kiwango fulani cha riba baada ya muda fulani, kwa kuziuzua tena dhamana hizo kwa benki zilizokopeshwa. Utaratibu huu hutumika kuongeza ukwasi katika uchumi.

Wastani wa riba za dhamana za Serikali

Hiki ni kiwango cha jumla cha riba ya dhamana za serikali, ambacho hukotolewa kwa kuzingatia thamani ya mauzo ya dhamana za siku 35, 91, 182, na siku 364, ambacho huwasilishwa kwa asilimia.

ISSN 0856 - 6844

Kwa maelezo zaidi wasiliana na:
Benki Kuu ya Tanzania, Barabara ya 16 ya Jakaya Kikwete 40184,
Sanduku la Posta 2303, Dodoma, Tanzania
Simu: +255 26 296 3182-7 au +255 22 223 2541

Taarifa hii inapatikana kwenye tovuti: <http://www.bot.go.tz>